

Riksdagens protokoll

2006/07:29

Onsdagen den 29 november

Kl. 09.00 – 11.50

16.00 – 16.09

Protokoll
2006/07:29

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 23 november.

2 § Utökning av antalet suppleanter i EU-nämnden

Valberedningen hade, enligt ett till kammaren inkommet protokollsutdrag, tillstyrkt att antalet suppleanter i EU-nämnden skulle utökas från 30 till 32.

Kammaren medgav denna utökning.

3 § Val av extra suppleanter i EU-nämnden

Företogs val av extra suppleanter i EU-nämnden.

Kammaren valde i enlighet med valberedningens förslag till

suppleanter i EU-nämnden

Kerstin Lundgren (c)

Erik A Eriksson (c)

4 § Allmän debattimme

Allmän debattimme

Bostad

Anf. 1 AMEER SACHET (s):

Herr talman! I en fråga som jag ställde till statsrådet Odell klargjorde han att hyresrätten inte kommer att finnas kvar i samma omfattning som i dag. Bra och billiga hyresrätter för ungdomar tillhör den gamla socialdemokratiska tidsperioden, om man får förstå statsrådet.

Det uttalandet är oerhört allvarligt. Den svenska hyresrätten är hotad med den borgerliga politiken. Hoten är flera. Höjda hyror, byggstopp på hyreslägenheter och utsåld allmännyta ökar orättvisorna.

Sverige har i dag inte något särskilt stort hyresbestånd, även om man kan tro det när man lyssnar på Odell. I dag utgör hyresrätten som upplåtelseform ca 35 % av bostadsbeståndet i Sverige, alltså ungefär samma omfattning som i USA. Det finns ett flertal ekonomier som har en stor andel boende i hyresrätt. I Schweiz bor ca 66 % av befolkningen i hyresrätt, i Tyskland 59 %, i Japan 40 % och i Hongkong 44 %. I Singapore bor 80 % i hyresrätt.

Andrew Oswald, professor i nationalekonomi, har i en undersökning gett goda skäl för att hyresrätten också har en viktig arbetsmarknadsfunktion. Han drar slutsatsen att när boendeägandet ökar med 10 % ökar arbetslösheten med 2 %. Detta är inte så svårt för de flesta att förstå. När en familj har köpt sin villa minskar rörligheten betydligt inte bara på bostadsmarknaden utan även på arbetsmarknaden.

Även om borgerligheten inte reagerar på hur deras orättvisor slår mot ungdomar på bostadsmarknaden borde de åtminstone reagera på att de medvetet ökar arbetslösheten med sin illa genomtänkta bostadspolitik.

Herr talman! Hyresrättens ställning är hotad. Borgarna ska sälja ut allmän egendom till vrakpriser och låta samhället bara driva förlustaffärerna. En blå skatteväxling sker där, fattiga områden dräneras på pengar och rika områden får kraftigt sänkt fastighetsskatt.

När borgarna säljer ut allmännyttan blir det svårare att hitta en hyresrätt till rimlig hyra. När allmännyttan säljs ut försvinner också på sikt allmännyttans hyresnormerande roll och privata värdar får möjlighet att sätta vilka priser som helst. Då har hyresgästerna inte heller rätt att bo kvar om hyresvärden inte önskar det. Besittningsskyddet försvinner och borgarnas bostadspolitik bara ökar orättvisorna.

Statliga stöd behövs i bostadspolitiken för att främja en rättvis tillgång till bostäder, för att värna miljön och för att få bra villkor också för inkomstsvaga grupper på bostadsmarknaden. Med borgerlig bostadspolitik kommer orättvisorna att öka. Borgerlig politik kommer att innebära färre hyresrätter och högre hyror. Det är en borgarattack mot framför allt studenter och ungdomar, och det är en politik för ökade klyftor.

I detta anförande instämde Patrik Björck och Mona Sahlin (båda s).

Anf. 2 EWA THALÉN FINNÉ (m) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja föra ett resonemang om att statligt stöd skulle vara en förutsättning för hyresrättens bevarande.

Vi har ju en lång period i svensk historia med statligt stöd till hyresrätten. Likväl har det varit brist på hyresrätter i Stockholm och större städer nästan hela tiden. Dessutom kan vi se att produktionskostnaderna och effektivitetsutvecklingen av byggkostnaderna har varit oerhört dåliga.

Utifrån det resonemanget vill jag fråga: Tror du, Ameer Sachet, på allvar att det är just de statliga stöden som är grunden för att vi ska ha hyresrätter i Sverige?

Anf. 3 AMEER SACHET (s) replik:

Herr talman! Bostadsmarknaden är komplicerad. Att bygga bostäder är alltid dyrt. Vi ser också i andra europeiska länder att staten bidrar med olika former av stöd för att alla grupper i samhället ska få möjlighet att bo.

Regeringens förslag att ta bort allt statligt stöd på en gång ger definitivt inte flera hyresrätter vare sig i Stockholm eller i glesbygd. Vi kommer tvärtom att se att hyresrätten som upplåtelseform kommer att minska drastiskt de närmaste åren med den politik vi har hört från den borgerliga regeringen.

Anf. 4 EWA THALÉN FINNÉ (m) replik:

Herr talman! Reglerna om investeringsbidrag och investeringsstimulans upphör den 31 december 2006. Det var ju förutsättningarna när de infördes av Socialdemokraterna i den här kammaren. Att den borgerliga regeringen inte har valt att förlänga de stöden kan vi möjligtvis ha diskussioner runt. Men rätt ska vara rätt. Det är inte vi som avskaffar dem. De var avskaffade redan när de infördes.

Anf. 5 AMEER SACHET (s) replik:

Herr talman! Tiden var bestämd till den 31 december 2006. Vi har gått ut i valrörelsen och lovat att investeringsbidragen och räntebidragen kommer att förlängas. Att man nu för en sådan politik att man direkt tar bort de statliga bidragen gör att hyresrätterna kommer att minska drastiskt när det gäller nybyggande.

Människor som har svårt att betala högre hyror kommer inte att hitta de lägenheter som finns i dag. Det kommer, med andra ord, att bli betydligt svårare för ungdomar och studenter.

Anf. 6 ANNIE JOHANSSON (c) replik:

Herr talman! Vi har i dag en oerhört segregerad bostadsmarknad. De som har kontakter och de som har kontanter kan lätt säkra sin tillgång till en bostad. Men de som inte har det hamnar i utanförskap. I vissa städer är det uppemot 20 års väntetid för att få en hyresrätt. Det skapas en marknad där kontrakten säljs svart, det blir vinster på rätten till andrahandslägenheter, och kontakter spelar en avgörande roll. Jag tycker att man medvetet har skapat en svart marknad.

Anser du att man efter tolv års socialdemokratiskt styre med en reglerad hyresmarknad har skapat flera bostäder till oss ungdomar?

Anf. 7 AMEER SACHET (s) replik:

Herr talman! Under de senaste åren har byggandet ökat i hela landet och framför allt i stora städer. Den tidigare socialdemokratiska regeringen har satsat på studentbostäder och ungdomsbostäder men även på en ökning av antalet hyresrätter.

Nu kommer det inte att finnas några möjligheter över huvud taget att bygga hyresrätter. Väldigt många byggherrar och byggföretag har uttalat sig väldigt negativt, och de kommer att dra ned på den projektering och det byggande som var tänkt att genomföras under de kommande åren med anledning av att de bidrag som de hade räknat med nu ska tas bort. Det blir därför inte flera bostäder med den regering som vi har i dag.

Anf. 8 ANNIE JOHANSSON (c) replik:

Herr talman! Det är intressant att Ameer Sachet försvarar den reglerade hyresmarknaden när den har lett till den svarta marknaden och det utanförskap som jag talade om tidigare.

I Norge och i Finland har man avskaffat den reglerade hyresmarknaden, och det har lett till att man har lösgjort väldigt många lägenheter.

Regleringen av hyresrätten är ett undantag. Om man köper en villa eller en bostadsrätt befinner man sig på marknaden.

Anser du fortfarande att den reglerade hyresmarknaden är ett sätt för oss ungdomar att ta oss in på bostadsmarknaden?

Anf. 9 AMEER SACHET (s) replik:

Herr talman! Med marknadshyror kommer det inte att finnas möjligheter för några ungdomar att få en bostad. En student har inte råd att betala 4 000, 5 000 eller 6 000 kr för en liten etta, vilket skulle bli resultatet om den borgerliga regeringen inför de marknadshyror som de talar om hela tiden. Att vi har en reglerad bostadsmarknad och reglerade hyror gör det möjligt för väldigt många att få en bostad. De stöd som staten har bidragit med gör det möjligt för bolagen att bygga de bostäder som folk behöver. Vi behöver inte tänka på alla grupper som finns i samhället.

Anf. 10 LARS TYSKLIND (fp) replik:

Herr talman! Nu diskuterar vi specifikt hyresrätten och bristen på hyresrätter. Men det stora problemet är egentligen den totala bristen på bostäder som råder i över 100 svenska kommuner. Det är ändå ett resultat av den politik som har förts hittills.

Det som denna regering nu vill införa är det som man har efterfrågat så länge som jag minns, nämligen att man vill ha stabila och långsiktiga spelregler som ska öka byggandet totalt. Det kommer naturligtvis också att frigöra bostäder för alla grupper.

Jag blir lite skrämmd när man diskuterar hyresrätter utifrån vissa procentsatser och att den ena procentsatsen skulle vara bättre än den andra. Man måste ju ändå alltid utgå från de enskilda individernas val i detta sammanhang. Och det finns faktiskt länder som har betydligt färre hyresrätter än Sverige.

Jag vill också slå fast att hyresrätten har en given roll på bostadsmarknaden med sin flexibilitet och så vidare. Det är ändå den totala bristen på bostäder som måste åtgärdas.

Anf. 11 AMEER SACHET (s) replik:

Herr talman! Det är glädjande att Lars Tysklind tycker att hyresrätten är viktig och att vi ska ha blandade upplåtelseformer här i landet. Folk ska bo i villor och i bostadsrätter. Men det ska också finnas hyresrätter för de människor som kanske inte har råd att köpa en bostadsrätt eller en villa. Vi ska tänka på att vi har väldigt många ungdomar, och ungdomarna är rörliga på bostadsmarknaden och arbetsmarknaden. Och när de får ett nytt jobb någon annanstans ska de ha möjlighet att också få en bostad, och det ska finnas hyresrätter. De måste ju bo någonstans.

Jag tycker att hyresrätten är väldigt viktig som upplåtelseform, och den ska finnas kvar. Kom ihåg att bara 35 % av hela beståndet i landet består av hyresrätter. Nästan 70 % består av villor och bostadsrätter.

Anf. 12 LARS TYSKLIND (fp) replik:

Herr talman! Just den här procentsatsen blir något slags skumt politiskt mål, och det är ganska ointressant. Vilka siffror det ska handla om utgår ändå från de val som människor gör.

Du talade lite grann om att man i vissa kommuner säljer en del av allmännyttan. Det måste tillhöra det kommunala självstyret att få göra de strukturomvandlingar som krävs. Bland annat är det ett bra sätt att förebygga att man hamnar i en situation att man låser fast sig i ett så stort bestånd att det leder till ekonomiska problem för vissa kommuner.

Anf. 13 AMEER SACHET (s) replik:

Herr talman! Kommunerna har ett självstyre, och det kommer de att fortsätta att ha. De bestämmer om de bostadsbolag som de äger. Men kommunerna har också huvudansvaret för alla sina invånare. Därför måste kommunerna ha någon form av hyresrätter som garanterar att grupper som har svag ekonomi, ungdomar och andra, ska ha möjlighet att bo någonstans. Ska vi låta enbart privata hyresvärdar bestämma blir det väldigt svårt för dem som har svag ekonomi att få någonstans att bo.

Anf. 14 EGON FRID (v):

Herr talman! God morgon! Det är jätteroligt att bostadspolitiken fortfarande är med på dagordningen. Det är oerhört angeläget för oss alla här. Jag ser att många av majoritetsföreträdarna från civilutskottet är här, och det är viktigt att vi fortsätter att debattera bostadspolitiken.

I går hade vi i civilutskottet en uppvaktning av bland andra kommunalrådet i Uppsala och kommunledningen i Sigtuna som påvisade vilka konsekvenser som regeringens förslag i budgetpropositionen om avskaffande av investeringsstöd och räntebidrag kortsiktigt kommer att få för byggandet.

Jag var sedan på ett hyresgästmöte här i Stockholm där man talade om den oro som finns för konsekvenserna långsiktigt av den förda bostadspolitiken för hyresgästerna.

Det är mycket riktigt, som framkom här tidigare, att regeringens icke-politik när det gäller bostäder och bostadsfinansieringen är en stor attack mot allmännyttan. Den är också en stor attack mot hyresrätten och Sveriges hyresgäster. Denna oro måste vi ta till oss och forma en politik som gör att vi kan ha olika boendeformer där denna verkliga valfrihet finns som den borgerliga regeringen ofta talar om ska finnas när det gäller boendet.

Vi ser också den enorma kapitalöverföring som sker genom en förändrad fastighetsskatt och som också visar vilken attack som görs mot Sveriges hyresgäster med de beslut som den borgerliga regeringen genomför.

Vi ska föra en bostadspolitik som innebär att det blir en ökad neutralitet mellan boendeformerna. Redan nu har skatteförutsättningarna varit sådana att hyresrätter har missgynnats i relation till bostadsrätter och villor. I riksdagen ska vi i stället fatta politiska beslut som gynnar en förbättrad neutralitet mellan boendeformerna. Då måste regeringen ta de bostadspolitiska frågorna på allvar och visa hur man i handling vill slå vakt om hyresrätten. Många borgerliga företrädare säger här att de vill slå vakt om hyresrätten. Men det som vi i stället ser är en krigshandling mot allmännyttan och mot Sveriges hyresgäster genom olika beslut och förslag, och framför allt den icke-politik när det gäller bostäder som vi ser exempel på.

Anf. 15 EWA THALÉN FINNÉ (m) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja ta upp frågan om bostadspolitiken som helhet och vad som är långsiktigt och inte långsiktigt.

Branschen har under en väldigt lång tid bett om långsiktiga villkor – något som man inte har haft. Nu vandrar vi den vägen från den borgerliga sidan, från alliansen. Vi vill alltså växla statliga bidrag mot sänkt fastighetsskatt.

Totalt sett, när det gäller de uträkningar som bland annat Fastighetsägarna gör, är det här en positiv affär på lång sikt för fastighetsägarna. Dessutom får man långsiktigheten här. Man slipper ha politiker som kan vara inne och skruva om systemen allteftersom de känner.

Jag tror att vi om vi någonsin ska komma till rätta med boendet, och inte ha någon bostadsbrist, måste skaffa oss långsiktiga regler. Men på er sida verkar ni inte vara intresserade av detta, utan ni vill fortsätta med den hattiga bidragspolitiken.

Anf. 16 EGON FRID (v) replik:

Herr talman! Nej, jag och Vänsterpartiet är definitivt inte för en hattig bostadspolitik. Vi är för långsiktiga ekonomiska spelregler för bostadsmarknaden. Vi har väckt en motion där vi långsiktigt föreslår en bostadsfond för att finansiera bostadsbyggandet och säkerställa hyresrätten.

Du tog upp frågan om fastighetsskatten. Det är väl bra om vi får se förslag från regeringens sida om att helt och hållet ta bort fastighetsskatten på hyresrätten. Det skulle påverka mer än de 27 kr som en förändrad fastighetsskatt med en sänkning från 0,5 % till 0,4 % innebär då borttagandet av subventionerna och investeringsstödet i stället gör att en studentbostad blir ca 500 kr dyrare enligt vad som i går visades från Uppsala. För byggandet av en hyresrätt i Uppsala skulle det bli en ökning

med ca 1 500 kr i månaden med de förslag som nu föreligger. När det gäller proportionerna i den borgerliga politiken mellan vilken fastighets- skatt som tas bort och vilken fastighetsskatt som förändras är det alltså inte till allmännyttans och hyresgästernas fördel.

Prot. 2006/07:29
29 november

Allmän debattimme

Anf. 17 EWA THALÉN FINNÉ (m) replik:

Herr talman! Detta med fastighetsskatten och hur den slår kan man alltid ha långa diskussioner om. Men vi måste komma ihåg att summan fastighetsskatt för flerfamiljshus är väsentligt mindre än den är för vissa småhus i vissa områden. Diskussionen om att det då är någon sorts orätt- visa att de som har hutlösa fastighetsskatter får ned dem till mer rimliga nivåer har jag väldigt svårt att förstå. Men kanske är det alltid rättvist att höja skatter, medan det är orättvist att sänka skatter.

Anf. 18 EGON FRID (v) replik:

Herr talman! Nej, vi i Vänsterpartiet är för ökad rättvisa – det är bra att Ewa stöder oss där – och kommer att fortsätta att arbeta för det när det gäller olika typer av frågor. Den viktigaste politiska frågan när det gäller just bostadspolitiken är ju att få en ökad rättvisa mellan olika boendefor- mer. Vi menar att hyresrätten och allmännyttan i dag är missgynnade skattemässigt. Likaså är det orättfärdigt höga hyror, som vi måste hjälpas åt med att få ned.

Anf. 19 LARS TYSKLIND (fp) replik:

Herr talman! Ett gemensamt drag i de diskussioner vi nu i början av den här mandatperioden haft om bostadspolitiken är att alla pratar om långsiktighet. Det tycker jag är väldigt bra. Egon Frid har gjort det flera gånger och gör det även i dag.

Definitionen av långsiktigheten är nog lite olika. Från alliansrege- ringen och borgerligt håll tycker vi att vi ska gå ifrån investeringsstöds- systemet med bidragsberoende och övergå till ett mer långsiktigt hållbart system på ett annat sätt. Egon Frids parti däremot är kanske ganska en- samt om att skapa ett ännu mer invecklat system med stora fonder som långsiktigt binder bostadsbyggandet till ett bidragssystem.

Anf. 20 EGON FRID (v) replik:

Herr talman! Jag tror inte att Vänsterpartiets förslag om en bostads- fond är så invecklat. Det är nog bra om civilutskottets ledamöter och Lars Tysklind studerar detta för att sedan vara med och stödja det i framtiden för att få en säker långsiktig finansiering för bostadsbyggandet.

Det handlar naturligtvis om på vilket sätt våra beslut och också sta- tens engagemang i olika näringar gör mesta ekonomiska nyttan. Byggin- dustrin har kritiserat subventionerna för att göra dålig ekonomisk nytta. Det finns skäl att misstänka att man – naturligtvis – pratar i egen sak; man vill öka sina egna marginaler och unnar inte hyresgästerna den eko- nomiska nytta som subventionerna inneburit i form av faktiskt sänkta hyror. Vi politiker har ett ansvar för att säkerställa bra bostäder och god- tagbara hyror som gör att folkflertalet har råd att bo.

Anf. 21 LARS TYSKLIND (fp) replik:

Herr talman! Det är väldigt viktigt att inte bara fokusera på investeringsbidrag och så vidare. Bostadspolitiken är trots allt en helhet.

Ewa Thalén Finné tog upp frågan om fastighetskatten. Vi måste arbeta med konkurrensfrågorna inom byggindustrin för att på det viset få en bättre och effektivare byggmarknad med lägre priser.

Sedan finns det en annan viktig del. Där har vi tyvärr ännu inte kommit till skott. Det gäller att reformera plan- och bygglagstiftningen. Framför allt är det överklagandeprocesserna som måste göras effektivare så att det inte drar ut på tiden.

Anf. 22 EGON FRID (v) replik:

Herr talman! Jag delar Lars Tysklinds uppfattning om att det är många områden inom bostadspolitiken som vi måste diskutera igenom. Naturligtvis måste vi också ändra det som är dåligt och göra det bättre.

Det är ändå viktigt att slå fast att vi ska värna allmännyttan och hyresrätten. Det vi ser i den borgerliga politiken och från alliansregeringen är en attack i synnerhet mot allmännyttan och också mot Sveriges hyresgäster i och med den kostnadsdrivande politik som man för och som kommer att driva upp hyrorna. Det gör att folk mer eller mindre kommer att tvingas från hyresrätten som boendeform. Detta skapar inte den valfrihet som främst alliansregeringen pratar om att vi ska ha.

Trafik

Anf. 23 INGER RENÉ (m):

Herr talman! I mer än 50 år har frågan om utbyggnaden av väg E 6 genom Bohuslän stötts och blötts. Löften har ställts ut om utbyggnad och förbättringar. Förhoppningar har väckts och släckts.

Jag vet inte hur många socialdemokratiska ministrar det är som har lovat och lovat och som har fastställt tidsplaner och nära nog också lovat att äta upp sina hattar eller i varje fall satt sin heder i pant på att någonting ska hända.

Det är vid det här laget obegripligt, tycker jag, att kommunalpolitiker har gått på den löfteskarusell som varit de senaste 15 åren. Artiklar i tidningar när statsråd varit på plats har mötts med glädjerop i kommun efter kommun i Bohuslän. Sedan har *ingenting* hänt – igen.

Visioner är det inget fel på – en bra E 6:a från Portugal till Hammerfest till exempel, eller en nordisk triangel mellan Stockholm, Oslo och Köpenhamn. När det gäller den triangeln haltar det från Uddevalla och norrut. Att detta är till men för näringslivsutvecklingen är uppenbart, och när det gäller mänskligt lidande är det förödande.

Vi vet att allvarliga trafikolyckor är betydligt mer frekventa på de icke utbyggda vägavsnitten. Det är inte svårt att räkna ut att det är lönsamt att bygga ut vägen såväl när det gäller mänskligt lidande som när det gäller positiva effekter för näringslivet.

Jag har nu under en minut uppehållit mig vid E 6:an. Men jag skulle också kunna prata om andra mycket eftersatta projekt i Västra Götaland, till exempel en överålvförbindelse i Göteborg eller vägen mellan Trollhättan och Uddevalla. Senast jag körde den vägen trodde jag att jag hade kört fel. Det kunde inte vara möjligt att jag körde på 45:an, en knölig

grusväg, så jag vände. Jag tänkte att jag får hitta den rätta vägen. Men den rätta vägen var den knöliga grusväg som jag körde på.

Så här kan vi inte ha det. Alltför lite har gjorts och alltför sent. Rege-
ringen har nu tillsatt en förhandlingsman för Stockholmsregionen. Jag
tycker att regeringen också ska tillsätta en förhandlingsman för
Västsvrige, men inte för trängselskatters skull utan för en samlad lös-
ning när det gäller finansiering av infrastruktursatsningar i Västra Götal-
and. Nödvändiga investeringar på det här området måste äntligen bli av.

I detta anförande instämde Osama Ali Maher, Finn Bengtsson, Lis-
beth Grönfeldt Bergman, Walburga Habsburg Douglas och Maria Plass
(alla m) Maria Kornevik-Jakobsson (c), Lars Tysklind (fp) samt Annelie
Enochson (kd).

Anf. 24 MONICA GREEN (s) replik:

Herr talman! Jag kan hålla med om mycket av det som Inger René
har sagt. Jag tycker att det är oerhört viktigt att satsa på vägarna i västra
Sverige. Jag vet också att E 6 är på väg att inom en snar framtid bli klar.

Men det är väldigt tydligt, när Inger René nu påpekar vägar, vägar
och vägar, att den borgerliga regeringen tycker att det har satsats för lite
på vägar och för mycket på järnväg. Jag skulle vilja veta om det är det
som är framtiden – att man bara ska satsa på vägar framöver och ingen-
ting på järnväg. Jag har ett väldigt tydligt exempel i Västra stambanan
som går mellan Stockholm och Göteborg. Där borde vi öka spårtätheten
och inte, som nu, försöka hindra utvecklingen. Det finns för närvarande
medel avsatta för att bygga ut Västra stambanan, men det finns moderater
längs banan som sätter stopp för de planerna. Hur ser Inger René på
det?

Anf. 25 INGER RENÉ (m) replik:

Herr talman! Tre minuter räcker inte till så väldigt mycket. När jag
anmälde mig på talarlistan skrev jag att jag skulle tala om infrastruktur.
Jag hade också gärna velat tala om till exempel ett eftersatt område när
det gäller Bohuslän och Dalsland, och det är mobiltäckning. Där finns
många områden där man inte kan använda mobiler. Också det är till men
för näringslivet, alldeles självklart.

När det gäller tågtrafiken är det riktigt att vi för närvarande satsar
mest på vägar men ändå inte för den delen behandlar tågtrafiken på ett
styvmoderligt sätt. Men när det gäller Västra Götaland är vägarna den
högsta prioriteten.

Anf. 26 MONICA GREEN (s) replik:

Herr talman! Det var väldigt tydligt, och det var också tydligt i inläg-
get, att det bara handlar om vägar och att du inte hann med någon annan
infrastruktur. Det är väl det som är det typiska. Nu ska vi lämna de kol-
lektiva tankarna, nu ska vi lämna det här med tåg och utbyggnaden av
tågförbindelser. På Västra stambanan – för att nu uppehålla mig vid det
exemplet – har vi dagligen förseningar för pendlare, gods och så vidare.
Vi skulle vilja utveckla och ha flera spår på Västra stambanan, men det
finns moderater i bland annat Lerum som säger stopp för alla de planer-
na. Det hindrar tillväxten i hela Västra Götaland.

Anf. 27 INGER RENÉ (m) replik:

Herr talman! Det är möjligt att det är på det sättet, men jag tänker mest på det mänskliga lidandet. När jag kör vägen från Strömstad till Göteborg händer det nästan aldrig att jag inte möter en ambulans. Olycksfallsfrekvensen på de delar som inte är utbyggda i vägnätet, och det gäller inte bara E 6, är alldeles för hög. Det är därför jag tycker att vi för närvarande måste koncentrera oss just på vägutbyggnaden.

Anf. 28 CHRISTINA OSKARSSON (s):

Herr talman! Den borgerliga alliansen har aviserat att den vill att kostnaderna för de trafikskador som uppstår i trafiken ska betalas av trafikanterna genom trafikförsäkringen. I debatten har det här förslaget framförts som en trafiksäkerhetsfråga. Den borgerliga alliansen tror tydligen att olyckorna blir färre om människorna får betala mer för att försäkra sig mot att råka ut för en bilolycka.

Men var finns egentligen den logiska förklaringen till det? Tror man verkligen att bara en bilist eller en mc-förare får betala mer pengar i borgerliga avgiftshöjningar så kommer ingen att köra på dem?

Herr talman! Det låter – som mycket annat i den borgerliga politiken – feltänkt. För oss socialdemokrater är utgångspunkten att alla människor ska ha ett bra skydd vid alla olyckor, oavsett var olyckorna inträffar. Alliansens förslag kommer att leda till att flera kör oförsäkrade, eftersom alla inte kommer att ha råd att betala de högre premierna. Vad händer om man glömmer att betala premien? Vi vet alla att alla faktiskt kan glömma att betala det man ska betala. Vad händer med dem? Kommer de att få någon vård om premien inte är betald?

Nu har människor börjat reagera kraftigt över alliansens förslag. Så har även Bussbranschens riksförbund gjort som varnar för den borgerliga politiken, som kommer att göra att kollektivtrafiken kommer att tvingas göra stora neddragningar och höja biljettpriserna. För dem handlar det om en fördubbling av premierna.

Vi socialdemokrater kommer att stå emot detta systemskifte, som handlar om att luckra upp de solidariska socialförsäkringarna. De omfattar alla, och det värnar vi om, oavsett om vården behövs efter olyckor i trafiken eller om det har hänt en olycka i hemmet eller var det än är.

I detta anförande instämde Ann-Christin Ahlberg, Phia Andersson, Patrik Björck, Catharina Bråkenhielm, Birgitta Eriksson, Monica Green, Peter Hultqvist, Sylvia Lindgren, Jennie Nilsson, Leif Pettersson, Raimo Pärssinen och Ameer Sachet (alla s).

Anf. 29 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m):

Herr talman! Sverige och Sveriges ekonomi är till mycket stor del beroende av transporter för att kunna exportera våra produkter och för att kunna importera det vi behöver. Sverige är ett land med stora avstånd, och vi har också långt till de stora marknaderna.

Då är en väl utbyggd infrastruktur en förutsättning, ja, man skulle säga en självklarhet. Men verkligheten ser inte så ut. Ta till exempel Västra Götalandsregionen och Göteborg. Göteborgs hamn är Nordens största hamn. En tredjedel av svensk utrikeshandel går via Göteborg. Hamnbanan är den mest trafikerade järnvägen i Sverige med över 70

tågrörelser dagligen. Andelen gods som kommer och går på järnväg ökar kraftigt. Det är inget problem att hitta kunder som vill använda järnväg. Det är i stället järnvägen som är flaskhalsen. Det råder stor kapacitetsbrist på järnvägen i Göteborgsregionen.

Jag tror att vi alla här i kammaren är överens om att det är bra att gods i så stor utsträckning som möjligt går på järnväg från våra hamnar. Men då måste också system med järnvägar, vägar och kombiterminaler byggas upp där varje trafikslag effektiviserar sin del maximalt. Om ingenting görs mot flaskhalsar och kapacitetsbrist blir resultatet att godset i framtiden inte tas in sjövägen utan lastas om på kontinenten och går på lastbil. Det är inte bra för miljön, det är inte bra för svensk ekonomi och det är inte bra för vår utrikeshandel.

Med vägarna i Göteborgsregionen är det samma sak. Det är flaskhalsar och kapacitetsbrist. Ett stort antal trafikinfarkter har drabbat Göteborg. Det finns i dag tre älvförbindelser. Alla är märkta av tidens tand, ibland är de rent av farliga, alltså säkerhetsrisker. En av dem, Götaälvsbron, måste dessutom skrotas senast 2020.

Många av våra stora företag ligger på Hisingen, och människor är helt beroende av att kunna ta sig fram och tillbaka över älven. Volvo har uttryckt stora farhågor för Sveriges näringsliv och dess möjligheter att hävda sig om ingenting görs åt trafiksituationen i Göteborg. Dekaler med texten ”En ny älvförbindelse nu” sätter många upp på sina bilar, och jag håller helt med. Det är ett krav som måste ställas och ett krav som måste bli tillgodosett.

Sammanfattningsvis: Sveriges infrastruktur är otillräckligt utbyggd. Det hämmar näringslivets möjligheter. Den allvarligaste kapacitetsbristen finns i Göteborgsområdet.

Jag stöder helt det Inger René tidigare framförde om önskemålet om en förhandlingsman för Göteborgsregionen så att de infrastruktursatsningar som vi alla vet är nödvändiga för Sveriges och Sveriges ekonomi blir av.

I detta anförande instämde Finn Bengtsson, Ulf Berg, Patrik Forslund Walburga Habsburg Douglas, Christine Jönsson, Maria Plass, Inger René, Eliza Roszkowska Öberg, Mats Sander och Marie Weibull Kornias (alla m), Maria Kornevik-Jakobsson (c), Lars Tysklind (fp) och Rosita Runegrund (kd).

Anf. 30 MONICA GREEN (s) replik:

Herr talman! Jag instämmer i väldigt mycket av det som vi just har hört. Det är förvånande att det finns moderater, bland annat i Lerum, som försöker hindra tillväxten i hela Västra Götaland genom att stoppa planerna med en utbyggd västra stambana. Att godset behöver öka och att vi behöver flera spår på Västra stambanan verkar vi vara överens om. Att vi ska ha en ökad tillgänglighet och minska tröskeeffekterna i Göteborgs hamn för godsets skull verkar vi också vara överens om samt att vi borde ha flera pendlare, inte färre. Nu blir effekten tyvärr den, just för att stambanan inte får byggas ut på grund av att moderaterna i Lerum hittills har stoppat den här utvecklingen trots att det finns medel avsatta. På grund av att de stoppar detta får vi som behöver Västra stambanan så mycket i hela Västra Götaland vänta. Det finns pendlare som börjat ta bilen i stäl-

let. Det finns också företag som väljer att redan nu skicka sitt gods på väg i stället för på järnväg. Hur tänker du lösa det?

Anf. 31 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik:

Herr talman! Det här ska vi lösa.

Jag är klar över att det finns en och annan person som inte håller med om den spårdragning som är föreslagen när det gäller Lerum. Men med en förhandlingsman, som kan ta med flera delar av Göteborgsregionens infrastruktursatsningar i ett paket, kan vi lösa situationen.

Jag är fullständigt övertygad om att vi kommer att lösa det, och det är vår inriktning, för merparten av alla boende i Västra Götaland menar att detta är nödvändigt att lösa mycket snart.

Anf. 32 MONICA GREEN (s) replik:

Herr talman! Jag har inget emot att det förhandlas. Lisbeth Grönfeldt Bergman får gärna tillsätta en förhandlingsman.

Men i Lerum fanns det redan planer. Banverket erbjöd extra bullerskydd. I alla andra områden vid Västra stambanan har vi lärt oss att leva med järnvägen och se den som en tillgång, inte som ett hinder.

Men vad gjorde Moderaterna i Lerum? De satte stopp för alltihop, och nu har de skrinlagt planerna och det försenar. Jag ser en fara i att man börjar omförhandla planer som redan finns. Detta kommer att försena planerna ytterligare.

Anf. 33 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik:

Herr talman! Det kan inte vara särskilt unikt att man är lite oense i olika kommuner om hur man ska dra järnväg, bygga stationer och så vidare. Sådant förekommer i hela landet.

Den enda möjliga lösningen är att vi talar med varandra och att vi diskuterar vad som är det bästa för hela regionen. Det måste in i ett paket. Det är inte fråga om att omförhandla spårdragningar, utan det handlar om att diskutera och se till att komma framåt på den väg som ligger.

Anf. 34 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik:

Herr talman! Jag vill understryka det Lisbeth Grönfeldt Bergman sade i sitt anförande och samtidigt poängtera att detta inte är någon lokalpolitisk fråga utan en fråga för hela Sveriges ekonomi.

Nordens största hamn ligger på ön Hisingen. Vi har tre älvförbindelser i Göteborg, och det är faktiskt så illa att alla tre håller på att rasa. Tingstadstunneln håller på att mista sitt landfäste och sjunka ned i den göteborgska leran. Götaälvsbron får man stänga av då och då för att gå igenom bärligheten. Det har varit brott på bärande delar i konstruktionen. När det gäller Älvsborgsbron är det så illa att alla de vertikala hängkablarna är rostiga, och dem måste man titta på både måndag, onsdag och fredag.

Jag hoppas innerligt att detta med OPS kan vara någonting som gör att hela Sverige inte behöver stanna utan att vi kan få den fjärde älvförbindelse som vi måste ha i regionen.

Jag ställer mig helt bakom det som Inger René tog upp om en förhandlingsman.

Anf. 35 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik:

Herr talman! Det var knappast någon fråga utan mer ett instämmande och ett förklarande av hur illa det är ställt med de tre älvförbindelserna i Göteborg. Jag håller fullständigt med om detta.

Vi kan inte leva med de säkerhetsriskerna som vi har i Göteborg. Visste folk hur oerhört farligt det är att åka på dessa broar och i tunneln skulle de bli skräckslagna.

Vi har dessutom problem under perioder av regn. Vi ligger två tre centimeter från nivån när vi måste stänga Tingstadstunneln.

Vi måste ha en fjärde, eller tredje, älvförbindelse nu. Jag räknar nästan ut Götaälvsbron eftersom den är skrotningsfärdig. Vi måste ha en fjärde älvförbindelse nu.

Utbildning

Anf. 36 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Vad är det som händer i utbildningspolitiken i dag? Är det som sker modernt, framtidsinriktat och offensivt? Var någonstans söker man sina förebilder?

Vi hör debattinlägg från olika ministrar som kommenterar vardagens händelser i tidningarna. Det talas om skoluniformer. Man kommenterar pojk- och flickklasser i positiva ordalag. Man vill att skolk noteras i betygen och vill ha hårdare bestraffningar av elever. Vad är allmänt tyckande av allt detta kommenterande och vad är sådant som kommer att bli förslag? Det är frågan i dag. Det skapar förvirring och oro, och det skapar särskilt stor oro bland personal i skolan som jobbar hårt för att utveckla sina metoder och sin pedagogik. Försök att hitta förhållningssätt som bygger på en relation till eleverna, att helt enkelt utveckla en modern, fungerande undervisning som har med framtiden att göra!

Ministerdebatterandet med lite allmänt tyckande kombineras med skarpa förslag om nedskärningar i komvux. Man vill ta bort rekryteringsstödet för vuxenstudier, stoppa gymnasiereformen och göra neddragningar på de yrkesinriktade programmen. Fram växer bilden av en utbildningspolitik som söker sin näring i gamla tider.

Att minska på vuxenstudierna i en tid när det livslånga lärandet är kopplat till det framtida näringslivets konkurrenskraft är mycket negativt. Att nedgradera yrkesinriktade program är att gå baklänges in i en värld som på alla områden kräver bredare kunskaper och flexibilitet. Det som nu sker på utbildningsområdet är inte offensivt. Det är inte framtidsinriktat för Sverige.

Att efter den stora kunskapslyftssatsning som banade väg för ett nytt tänkande när det gäller vuxnas lärande betrakta den nedmontering som nu ska inledas tycker jag är tragiskt. Det är inte roligt att möta studerande på komvux i min hemkommun Borlänge som nu funderar på att avbryta sina studier eller att diskutera med lärare som ser risken för ett smalare ämnesutbud inom vuxenutbildningen. Det här är saker som flyttar tillbaka positionerna.

Jag tycker att vi ska försöka flytta fram positionerna och inse vad det är för typ av samhälle vi lever i. Vi ska se skolan som en mötesplats, fördjupa pedagogiken, utveckla uppföljningen av eleverna och betona den viktiga roll som skolledning, lärare, övrig personal, elever och för-

äldrar har tillsammans och inte söka våra förebilder och framtidsförslag i en tid som har varit.

Det finns bra exempel på skolor som är framtidsinriktade på exempelvis gymnasieskolan. Hushagsskolan i Borlänge är ett sådant exempel. Jag rekommenderar ett studiebesök där. De har jobbat enligt den förra regeringens gymnasiereform och visat att den fungerar i praktiken.

I detta anförande instämde Ann-Christin Ahlberg, Phia Andersson, Luciano Astudillo, Patrik Björck, Catharina Bråkenhielm, Christer Engelhård, Birgitta Eriksson, Monica Green, Sylvia Lindgren, Louise Malmström, Jennie Nilsson, Leif Pettersson, Raimo Pärssinen, Ameer Sachet, Mona Sahlin, Thomas Strand, Per Svedberg, Kristina Zakrisson och Karin Åström (alla s).

Anf. 37 ULF NILSSON (fp) replik:

Herr talman! Socialdemokraterna har dominerat och bestämt över skolpolitiken de senaste tolv åren och i praktiken de senaste 25–30 åren. Jag undrar när en debatt ska börja inom socialdemokratien.

Socialdemokraterna har ett kommunalråd i Haninge som har gått ut och sagt att det nu börjar bli dags för tidigare utvärderingar och nationella prov i årskurs 3. Han har också anmärkt på att Statens skolverk inte har kritiserat hans egen kommun tillräckligt mycket för att man inte når målen.

Jag tror att en framtidsdebatt så småningom kommer att börja även inom socialdemokratien, men jag skulle ändå vilja ställa en fråga till Peter Hultqvist. Det intressanta efter tolv års maktinnehav vore väl att ni analyserade vilka fel ni har gjort som har lett till att var tionde grundskolelev inte har behörighet till gymnasieskolan, att bara 60 % av en årskull 20-åringar har klarat gymnasiets mål och så vidare. Någon form av historisk analys och omprövning vore rätt klädsam tycker jag.

Anf. 38 PETER HULTQVIST (s) replik:

Herr talman! Jag vet inte om Ulf Nilsson har någon stor erfarenhet av att sitta med och diskutera med lärare och rektorer om hur man höjer resultatet på en skola. Jag har varit med om sådana saker. Det skedde en höjning från 85 % till 88 %, till 90 % och till 92 % genom ett genomarbetat och planerat arbete. Det handlar om en praktisk hantering i vardagen. Det går bra att stå i riksdagen och tala i stora ordalag om sådana här frågor, men det här ska ske ute på skolor, ute på arbetsplatser och i vardagens verklighet.

Jag har varit kommunalråd i 18 år. Jag vet precis hur det här kan fungera i många stycken och tycker att det är viktigare att betona vardagsarbetet. Det konkreta utvecklingsarbetet betyder mer än enskilda debattinlägg i Dagens Nyheter eller någon sorts uppmaningar om självrannsakan. Vad vill ni mer än att komma med allmänna ordalag, tyckanden och lösryckta citat i den allmänna debatten plus att göra de nedskärningar som ni nu presenterar på bland annat komvux område?

Anf. 39 ULF NILSSON (fp) replik:

Herr talman! Jag konstaterar att Peter Hultqvist inte med ett ord kommenterar vilken analys han vill göra av historien som har lett till sämre resultat i skolan. Jag har pratat med många lärare, både innan jag kom in i riksdagen och därefter. Jag vet att man efterfrågar satsningar på speciallärare, satsningar på lärarfortbildning, hjälp med utvärdering, nationella prov och mer befogenheter att ingripa när det är bristande arbetsro och mobbning. Man vill ha en professionell frihet. Allt detta aviseras ju nu i regeringens budget som vi ska diskutera senare i höst.

Anf. 40 PETER HULTQVIST (s) replik:

Herr talman! Man ingriper mot mobbning varje dag på våra skolor runtom i landet. Man utvecklar pedagogik varje dag. Vi riktade statsbidrag för att få flera lärare till skolan, vilket ni var emot. Att 90 % av eleverna klarar skolan är inte ett dåligt resultat. Men när 10 % står utanför ska man jobba för att spänna bågen för att få med dem. Det tror jag inte att man klarar av här i kammaren, utan det gör man ute i den konkreta verkligheten på skolan. Det är sådana miljöer jag har befunnit mig i och fört diskussioner om hur man ska göra detta. Det är mer komplicerat än att komma med slagord.

Anf. 41 SOFIA LARSEN (c) replik:

Herr talman! Peter Hultqvist pratar om Socialdemokraternas moderna skola. En modern kunskapsskola, sade Peter Hultqvist i sitt anförande. Men vad hände i den svenska skolan under de senaste tolv åren när Socialdemokraterna hade regeringsmakten? Jo, vi kunde se att kunskapssegregeringen ökade kraftigt mellan dem som inte klarade grundskolan och dem som kunde gå vidare med lätthet. Det var en segregering i kunskap i skolan. Vi hade många elever som fick gå osynliga under nio år och inte fick det stöd och den hjälp de behövde. Det hände i Socialdemokraternas skola.

Nu vill Allians för Sverige förändra och förbättra för de här eleverna. Vi vill sätta in tidiga insatser och också införa en bra utvärdering. Jag skulle vilja fråga Peter Hultqvist varför Socialdemokraterna inte vill ge alla elever en ärlig chans från start med stöd och hjälp och också med en bra utvärdering.

Anf. 42 PETER HULTQVIST (s) replik:

Herr talman! Man ska följa upp varje elev. Det sker på väldigt många skolor där lärare, elev och förälder har kontinuerliga samtal och mycket konkreta uppföljningar. Det är det instrumentet vi ska utveckla. Man ska inte stå här och ge bilden av det inte sker någonting. Det här har utvecklats oerhört mycket under många år. Jag menar att uppföljningsinstrumenten har blivit bättre, men de kan bli ännu bättre. Det här handlar om lärarens jobb i klassrummet, och det handlar om lärarens relation till eleverna.

När ni pratar låter det ungefär som om det här inte sker, som om det här inte existerar. Då frågar jag: Vad är det för verklighet ni hämtar era bilder från? Är det bara statistik? Är det allmänna schabloner? Eller vad är det? Välkommen ut på ett besök i klassrummet. Jag kan ordna de här besöken åt er om ni vill.

Anf. 43 SOFIA LARSEN (c) replik:

Herr talman! Peter Hultqvist kanske ska öppna sina sinnen och öppna ögonen och se hur det ser ut i Sverige. Det finns många elever som inte har fått chansen att lyckas och klara sig genom skolan. De har gått ut nian och klarar inte att uppfylla drömmarna. De klarar inte av att gå igenom gymnasieskolan på tre år och inte ens på fyra år för att sedan komma ut i arbetslivet. Den utslagningen vill vi göra någonting åt, trots att det fungerar bra på många skolor och många lärare gör ett bra jobb. Varför vill inte Socialdemokraterna nationellt ta tag i det?

Anf. 44 PETER HULTQVIST (s) replik:

Herr talman! Sofia Larsen ger en felaktig bild av vad vi vill och inte vill. Det här jobbet har pågått hela tiden, och det pågår än i dag. I stället för att göra som ni vill, att nedgradera exempelvis de yrkesinriktade programmen på gymnasieskolan, säger vi att vi ska utveckla dem med pedagogik och innehåll så att alla elever klarar att gå igenom dem. Satsa på det i stället! Det finns exempel på hur man klarar det på olika linjer. Hushagsskolan i Borlänge är ett sådant exempel, och jag rekommenderar ett studiebesök där också.

Anf. 45 ULF BERG (m) replik:

Herr talman! Peter Hultqvist, vi kommer ju från samma län du och jag. Jag blir lite förvånad. Det måste jag säga. Tidigare har det nämnts här att ungefär en fjärdedel av eleverna lämnar grundskolan utan fullständiga betyg. Vi har en gymnasieskola i Sverige i dag där det största programmet på många skolor är IV-programmet, och det var inte riktigt tänkt så. Du nämner komvux, och det är tyvärr så att många inte har klarat gymnasieskolan och i 20-årsåldern kanske måste gå på komvux för att komplettera. Då har gymnasieskolan misslyckats.

Därför är det intressant när du också säger att ni vill ha flera lärare. Så var det ju inte heller, utan det var flera vuxna i skolan. Jag tror att det är väldigt viktigt att vi har flera pedagoger i skolan och att vi får en gymnasierreform där vi uppvärderar de här två, det vill säga händerna. Det behövs inte bara teori. Vi måste ha folk som kan slå i en spik också. Det hjälper inte att ha en juristexamen om man inte får i en spik. Då blir det dåligt med byggnationer. Ibland har man viljan men inte förmågan, och den har ni saknat, Peter.

Anf. 46 PETER HULTQVIST (s) replik:

Herr talman! Ska man slå i en spik måste man också kunna läsa ritningen, och en hel del av de här ritningarna och konstruktionerna kan exempelvis vara på engelska. Vi lever inte i samma arbetsliv i dag, Ulf Berg, som vi gjorde för kanske 20–30 år sedan. Det är andra krav i dag. De kraven omfattar även de så kallade yrkesinriktade linjerna. Varför ska

inte de som går där kunna söka till högskolan? Det tycker jag är en intressant fråga.

Sedan blir man, om jag ska använda dina egna ord, lite förvånad. Dalarna är ett av de län som har haft mycket stor nytta av exempelvis Kunskapslyftet. Det har höjt den totala utbildningsnivån i länet och skapat en möjlighet för många som tidigare inte har studerat. Det var ni emot. Glöm inte det! Ni var också emot de riktade statsbidragen som gav, som du säger, flera vuxna i skola, men de gav också, som jag säger, väldigt många nya lärare i skolan.

Det här är bara historia som jag tycker att man ska komma ihåg. Det är en bra bas för framtiden när man ska diskutera det som är modernt.

Anf. 47 ULF BERG (m) replik:

Herr talman! Det är fantastiskt bra om ni har gjort en analys av det som har fungerat eller inte har fungerat i tolv år och verkligen tar den här dialogen. Det tycker jag är väldigt bra. Om det är något som vi måste få till i dag så är det en utbildning där vi inte har ett skolsystem som slås ut i vissa fall.

Vi vet exempelvis att man måste upptäcka dyslexi väldigt tidigt, helst i förskolan. Sätter man in insatser då blir man väldigt framgångsrik. Ofta upptäcks det alldeles för sent. Det är ett exempel på sådant som man måste åtgärda. Det har ni misslyckats med i tolv år.

Anf. 48 PETER HULTQVIST (s) replik:

Herr talman! Men ställ då upp på våra riktade statsbidrag till förskolan och skolan! Se till att pengarna går dit de ska! Lägg dem inte bara i nedskuret skick i en allmän påse! Våga stå för någonting! Men det gör ni inte, och det gör att dina ord, Ulf Berg, bara blir allmänna luftbubblor som inte betyder någonting i praktiken.

Anf. 49 JENNIE NILSSON (s):

Herr talman! Den nu sittande regeringen har under hela valrörelsen argumenterat för att arbetslösheten är mycket större än vad vedertagen statistik visar. Mer än en miljon människor är enligt regeringens sätt att räkna arbetslösa. Det var sannolikt för att lösa dessa människors situation som man vann valet.

En annan fråga som har fått stort utrymme i den borgerliga alliansens valplattform är företagande och tillväxt. Fick man bara regera skulle man lägga om politiken så att man bättre gynnade företagets möjligheter att växa och anställa.

Med detta resonemang som bakgrund kan vi inte annat än konstatera att regeringen, nu när man faktiskt sitter på makten, antingen inte menade någonting med det man sade eller också är tankevrpan i det närmaste total.

De nu aviserade förslagen till neddragningar inom det arbetsmarknadspolitiska området kommer att få som konsekvens att arbetsmarknadsutbildningarna kraftigt kommer att minska. Med det tar man bort mycket av de kanske viktigaste verktygen för att kunna bryta utanförskapet för många som på grund av sjukdom eller bristande kompetens och utbildning i dag har haft svårt att komma in på arbetsmarknaden.

Detta sker samtidigt som många företagare uppger att det främsta hotet mot tillväxt är just problemen med att få tag på kompetent personal.

De föreslagna neddragningarna kommer med andra ord att riskera att permanenta utanförskapet för svaga och utsatta grupper, där en arbetsmarknadsutbildning i en högkonjunktur annars skulle ha varit nyckeln in i arbetslivet, samtidigt som man riskerar att bromsa upp tillväxten för de företag vars största problem är just att hitta personal med rätt kompetens.

Oavsett om detta är en medvetet förd politik som går stick i stäv med det man sade och lovade under valrörelsen eller om det är en tankekurpa med stora mått mätt är konsekvenserna såväl för enskilda människor, vars möjligheter nu rycks undan, som för tillväxten både förödande och obegripliga.

I detta anförande instämde Ann-Christin Ahlberg, Phia Andersson, Luciano Astudillo, Patrik Björck, Catharina Bråkenhielm, Christer Engelhardt, Birgitta Eriksson, Peter Hultqvist, Sylvia Lindgren, Louise Malmström, Hans Olsson, Leif Pettersson, Marina Pettersson, Ameer Sachet, Thomas Strand, Magdalena Streijffert, Siw Wittgren-Ahl och Karin Åström (alla s).

Företag

Anf. 50 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Har vi råd att arbeta? Den frågan ställde Ernst Wigforss en gång i tiden, omkring 1928. Han blev ju senare en mycket framgångsrik socialdemokratisk finansminister. Och han svarade ja på den här frågan: Vi har råd att arbeta. Hans lösning var att vi skulle ha betalt till 100 % för det vi gjorde. På den tiden fanns ännu inte kollektivavtalslagen, men det var avtalsenliga löner som han avsåg. Han ingick ju som en del i det som kallades Stockholmsskolan tillsammans med Bertil Ohlin och Gunnar Myrdal senare.

Vi har en omfattande debatt om hur vi ska häva arbetslösheten i Sverige. Då är det på det sättet enligt min uppfattning, att om vi inte får bättre villkor för företagandet och får flera företagare och flera företag, så kommer vi inte att klara det här. Då kommer vi att fortsätta, herr talman, att ha en debatt om hur många som får 80 % i ersättning eller lägre – som förtidspensionär 64 %.

Vi måste ha en ideologiskt klar syn på vad som är målet i politiken. Det är absolut att få flera som får 100 % avtalsenliga löner. Jag menar att den debatt som vi har just nu i Sverige leder tanken fel, nämligen att vi alla ska bli beroende av bidrag och arbetslöshetskassa. Vi måste ändra fokus. Vi måste se till att vi får flera företagare. Det är därför jag anser att det allra viktigaste i den nya regeringens politik är det företagspaket för flera jobb som finns. Det är inget snack om att det finns svårigheter med att nå dit, men jag menar att sådana saker som att man stimulerar kvinnligt företagande är väldigt viktigt. Man kan anslå statliga medel, som man gör nu med 100 miljoner.

Vi behöver en reformering av hela sättet att se på vad som är ett viktigt arbete. Städning är ett viktigt arbete, även om jag inte skulle köpa städning själv. Det finns andra som gör detta.

Jag menar att vi måste ändra lagstiftningen på en hel del områden så att flera vågar ge sig på att starta ett eget företag. Jag beundrar ofta de människor som vågar starta ett eget företag i det här landet. Jag tror för min del att om vi inte får ordentliga förändringar på det här området, herr talman, så kommer alltför få 80 % eller mindre i ersättning och allt färre att få 100 %. Jag menar att 100 % i ersättning för det jobb man gör måste vara målet.

I anförandet instämde Ulf Nilsson (fp), Finn Bengtsson, Walburga Habsburg Douglas, Maria Plass och Inger René (alla m) samt Rosita Runegrund (kd).

Anf. 51 KRISTINA ZAKRISSON (s) replik:

Herr talman! Gunnar Andrén pratar om att företagen ska få bättre villkor, och det har jag ingenting emot. Jag hoppas att företagen ska göra ett bra jobb och kunna ha bra villkor. Men jag förstår inte riktigt varför man i det blandar in debatten om ersättningsnivåer för dem som är arbetslösa och varför man börjar anförandet med att fråga om vi har råd att arbeta, men sedan helt bortser ifrån att man, om man hamnar i den situationen att man blir arbetslös, kan fråga sig: Har man då råd att leva?

Jag måste fråga Gunnar Andrén: På vilket sätt hänger det här ihop? Blir det bättre för företagen om en arbetslös får en så låg ersättning att denne inte kan försörja sig själv?

Sedan går jag till debatten om städning. Ja, det är ett viktigt arbete, och därför tycker jag att den som vill köpa den tjänsten också ska betala det som det kostar.

Anf. 52 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Herr talman! Självfallet blir det inte bättre om man blir arbetslös – det säger sig självt. Men man måste se till var man har fokus. Jag menar att ni socialdemokrater – jag respekterar det – koncentrerar er helt på dem som inte har arbete. Det ska vi också göra i många avseenden, men man tappar det andra fokuset, och det tycker jag att ni borde fundera lite på. Varför har det skapats alltför få jobb? Det har skapats många företag i det här landet – 42 000 förra året – men antalet jobb som har kommit ur de här 42 000 är inte så stort. Det är ju företag utan anställda i stor utsträckning. Jag menar att det är det som är problemet.

Jag inser naturligtvis att det behövs många åtgärder. Jag tror inte att någon vill att någon ska svälta i det här landet, och det är dyrt och jobbigt att vara arbetslös – jag har också varit arbetslös, så jag vet det. Men att helt bortse från att vi måste gynna de krafter som ser till att vi får flera jobb tycker jag är väldigt betänkligt, och jag tror att det behövs en omprövning här av något slag.

Anf. 53 KRISTINA ZAKRISSON (s) replik:

Herr talman! Jag kommer från ett län där vi har många arbetslösa men där vi också skapar många jobb. Folk har jobbat till exempel i skogen, men de jobben har försvunnit. Nu behöver man kompetensutveckla sig, men då tar den nya, borgerliga regeringen bort pengar till arbetsmarknadspolitiska åtgärder och minskar alltså möjligheterna för den som

blivit arbetslös att komma tillbaka till ett nytt jobb genom att man kunnat få en bättre utbildning. Förklara det här för mig: Hur ger det flera jobb?

Anf. 54 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Herr talman! Jag vet inte om den ärade talaren har observerat det förhållandet att den nya regeringens budget börjar gälla först den 1 januari. Nu har det gått ungefär två månader då den här regeringen har regerat, och det återstår 46 månader.

Det är väl självklart att alla som vill jobba och vill utbilda sig ska kunna göra detta i det här landet. Alla som vill jobba och kan jobba ska vi se till får lägre skatter och ökad köpkraft i det här landet.

Jag är helt övertygad om att det här kommer att vara en politik som kommer att ge flera jobb.

Anf. 55 KARIN ÅSTRÖM (s) replik:

Herr talman! Jobben ska komma i småföretagen, det är så sant, och det behövs ordentliga förändringar. Det har vi också sagt. Men förklara för mig hur det är företagervänligt att börja med att höja arbetsgivaravgiften för alla småföretag! Ni halverar Exportrådets anslag. Ni tar bort anslagen helt till Forska och väx, som är riktat till småföretagare, som dessutom kommer att ge jobb i småföretag. Ni skär också ned transportstödet, som är en viktig insats för småföretagarna i Norrlands inland, med 150 miljoner på ett bräde.

Tala om för mig: Är det alltså en företagervänlig politik som ger flera jobb i småföretagen?

Anf. 56 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Herr talman! Jag tycker att det här var ett väldigt typiskt sätt att resonera. Det är bara det att man till exempel bortser från den stora skattereformen, som ändå ger ökad köpkraft på 40 miljarder, brutto. Sedan finns det också en del avgiftshöjningar – det medger jag – så det är inte netto. Det talar man aldrig om. Men detta kommer ju också väldigt många människor till del. Den 25 januari kommer många människor att få 1 000 kr mera eller något liknande, och sedan kommer en del avgiftshöjningar och så vidare. Men detta talar man aldrig om.

Karin Åström kom in på avgiftshöjningen i småföretag. Riksdagens revisorer har utrett detta, och det visade sig att de villkor som gäller nu nästan inte gav några nya jobb över huvud taget. Det är alltså väldigt dyrt. Att man ger samma skattelättnad till Ericsson som till ett litet småföretag kan inte vara riktigt smart över huvud taget om man vill stödja småföretagen.

Anf. 57 KARIN ÅSTRÖM (s) replik:

Herr talman! Jobbavdragen, som de kallas, äts ju faktiskt upp av alla de avgiftshöjningar som kommer att ske: höjning av a-kasseavgift et cetera.

Fortfarande ger du, Gunnar Andrén, inget svar på hur er företagervänliga politik genom att höja arbetsgivaravgiften i alla småföretag ska ge flera jobb och hur det ska bli flera jobb genom att ni halverar hela anslaget till Exportrådet. Hur ger det flera jobb?

Anf. 58 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Herr talman! Det är naturligtvis riktigt att borttagandet av 5-procents-reduktionen upp till 741 000 kr för många småföretag i ett övergångs-skede kommer att vara problematiskt. Det vore dumt att bestrida detta, men man måste se det på lång sikt. Socialdemokraterna införde den tillsammans med Centerpartiet för åtta år sedan, och det är förståeligt att de företag som förlorar den förmånen initialt inte tycker att det är bra. Man måste alltså se det på sikt. Det är ju en politik som de inte ens själva trott på från början, och nu tas reduktionen bort.

Anf. 59 SIW WITTGREN-AHL (s) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är viktigt att man skapar flera jobb, men jag förstår inte varför den borgerliga alliansen ställer det mot de sjuka och arbetslösa. Det är viktigt med städjobb. Jag var under ett antal år städerska när jag var yngre, så vet jag att man blir ribbsliten och får ont i axlarna. Många av mina gamla arbetskamrater kunde inte gå vidare i utbildningssystemet, vilket jag kunde och hamnade till slut i riksdagen. Många i min ålder är i dag utslitna, har ont i axlar och nacke och är inte speciellt gångbara på arbetsmarknaden.

Många har förtidspension, och för dem vill ni försämra. Jag skulle gärna vilja se den arbetsgivare som i dag med jobbstöd, eller vad det är ni kallar det, vill anställa dem. Det som händer är att de inte får jobbavdraget. I stället försämrar ni deras situation. Med värk i axlar och rygg efter många år i städyrket, som jag alltså har erfarenhet av, undrar jag hur de kan bidra till nyskapandet av jobb och varför ni ställer dem mot egna företagare.

Anf. 60 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Herr talman! Jag anser, Siw Wittgren-Ahl, att det inte är Folkpartiet och alliansen som skapat den motsatsställningen. Det är faktiskt Socialdemokraterna som kraftigt lyft fram den andra delen, alltså att det bara skulle handla om försämringar. Jag menar att det inte är så.

När det gäller förtidspensionärerna finns där ett program. Det är klart att det finns vissa som inte kommer att kunna klara detta, det vet jag, men jag skulle vilja fråga Siw Wittgren-Ahl: Är det inte en klok politik att se till att alla de förtidspensionärer som vi fått under ett antal år nu får möjlighet att jobba och därmed komma i åtnjutande av jobbavdraget? Jag tycker att det verkar vara en mycket klok åtgärd, och jag är övertygad om att många förtidspensionärer välkomnar det.

Sedan är det helt riktigt att det finns sådana som inte kan jobba, och där har vi ett problem som vi måste lösa på annat sätt. Men vi måste se till att flera kan jobba i det här landet. Och jag tror att det också bland förtidspensionärerna finns sådana som kan jobba. Bestrider Siw Wittgren-Ahl att det är möjligt att det finns sådana?

Anf. 61 SIW WITTGREN-AHL (s) replik:

Herr talman! Jag får säga att min tro på människorna nog är större än Gunnar Andréns. Jag tror nämligen att alla människor som vill och kan arbeta också gör det. Min ingång i politiken är inte att människor inte vill göra rätt för sig. Efter min städkarriär blev jag arbetsförmedlare, och då lärde jag mig att de flesta människor vill arbeta. Ibland är det dock svårt

att få arbete, och jag anser inte att vi löser det problemet genom att säga att alla de människor som i dag står utanför är massarbetslösa, såsom den borgerliga alliansen gör. Att säga att människor är massarbetslösa när de är sjuka, har ont i ryggen och kanske inte kan gå till ett jobb tycker jag är en stor skam.

Anf. 62 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Herr talman! Också jag tror att de flesta människor vill arbeta, men det kan av olika skäl vara så att det inte är möjligt. Det kan vara av rent fysiska orsaker men också för att arbetsmarknaden ser ut på ett sådant sätt att det inte lönar sig.

Jag tycker att ni socialdemokrater ska fundera över om vi nu har det perfekta systemet eller om även ni anser att det möjligen finns vissa problem i det nuvarande systemet som leder till att så många inte jobbar; jag uppfattade att Siw Wittgren-Ahl var inne på det.

Jag återkommer till Ernst Wigforss: Vi har råd att arbeta i det här landet. Flera har råd att arbeta i det här landet.

Anf. 63 LEIF PETTERSSON (s) replik:

Herr talman! Gunnar Andrén ondgjorde sig över att det startats många nya företag men att det inte skapats så många nya jobb. Jag vet inte vilken värld Gunnar Andrén lever i, men de allra flesta företag är, när de startar, små med ytterst få anställda, oftast bara en. Sedan kan marknaden utvecklas, och med tanke på det som Karin Åström sade tidigare är möjligheterna att konkurrera på marknaden olika beroende på var man finns. Det är anledningen till nedsättningen av arbetsgivaravgifter i exempelvis Norrlands inland.

Det kommer nu att tas bort vilket innebär att de företagen får det svårare att konkurrera på marknaden. De jobbvdrag och skattesänkningar som allianspartierna talar om sker faktiskt i Sverige och har ingenting att göra med exportstöd och annat som nu plockas bort. Det blir inte lättare för småföretagen att exportera för att Gunnar Andrén och andra får 1 000 kr i skattesänkning. Tvärtom blir det svårare för småföretagen på grund av de åtgärder som regeringen nu vidtar.

Anf. 64 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Herr talman! Jag hör hur Socialdemokraterna ständigt argumenterar mot skattesänkningar. De vill över huvud taget inte ha sådana. Jag för min del tror att det ligger en valfrihet i att flera kan hantera sin egen ersättning, köpa vad de vill och så vidare. Det tror jag är bra. Om det är något som kommer att skilja den nuvarande regeringen från den tidigare är det just att man satsar på ökad valfrihet för den enskilde.

Sedan finns det problem till exempel i Norrlands inland. Om vi ska lösa dem med ökade bidrag kommer de aldrig att klara sig. Det finns kanonbra företag i Norrland – LKAB, Vattenfall med flera, liksom många småföretag. Det finns i Norrbotten – jag vet inte om Leif Pettersson varit där någon gång – en enorm kraft att utveckla den landsändan. Utvecklingen av Norrbotten bygger inte på bidrag utan på de produktiva krafterna. Vi har råd att arbeta i Norrbotten.

Anf. 65 LEIF PETTERSSON (s) replik:

Herr talman! Jag har varit i Norrbotten i 52 år. Jag kommer därifrån.

Ett företag som exempelvis Älvsbyhus, Sveriges kanske framgångsrikaste trähusföretag, skulle inte klara av att ha sin produktion i Norrbotten om inte transportstödet och möjligheterna till exportstöd fanns för de hus de exporterar till Norge, Polen och så vidare. Det är klart att förutsättningarna är annorlunda när man ligger långt från marknaden. Det är ju det som den formen av stöd handlar om. Det handlar inte om bidrag.

Anf. 66 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Herr talman! Jag sade till Leif Pettersson, eftersom han kommer från Norrbotten, att där finns de starka krafterna. Vad gäller Älvsbyhus har jag besökt företaget och vet att de har en stor sammansättningsfabrik i Bjärnum och dessutom en i Finland, som jag tyvärr inte kan namnet på. Det är ett bra exempel på att även Norrbottensföretag, som det i Älvsbyn, har väldig växtkraft. De kan utan statliga bidrag växa långt utanför Norrbotten.

Anf. 67 TALMANNEN:

Därmed var dagens debattimme avslutad.

5 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Proposition

2006/07:20 till justitieutskottet

Skrivelser

2006/07:23 till näringsutskottet

2006/07:28 till justitieutskottet

6 § Riksrevisionens styrelses framställning angående den statliga kontrollen av begravningsverksamheten

Föredrogs

konstitutionsutskottets betänkande 2006/07:KU2

Riksrevisionens styrelses framställning angående den statliga kontrollen av begravningsverksamheten (framst. 2005/06:RRS27).

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.

(Beslut fattades under 10 §.)

7 § Skyddet mot korruption i statlig verksamhet

Föredrogs
konstitutionsutskottets betänkande 2006/07:KU5
Skyddet mot korruption i statlig verksamhet (redog. 2005/06:RRS29).

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 10 §.)

*Återkallande av
vissa beslut rörande
gymnasieskolan*

8 § Återkallande av vissa beslut rörande gymnasieskolan

Föredrogs
utbildningsutskottets betänkande 2006/07:UbU3
Återkallande av vissa beslut rörande gymnasieskolan (prop. 2006/07:1
delvis).

Anf. 68 ULRIKA CARLSSON i Skövde (c):

Herr talman! Ledamöterna i kammaren ska nu debattera utbildningsutskottets betänkande 2006/07:UbU3 angående återkallande av vissa beslut rörande gymnasieskolan. Jag ska ge en kort bakgrundsbeskrivning till ärendet.

I betänkandet behandlas budgetpropositionen utgiftsområde 16 avseende förslag om återkallande av gymnasiereformen 2007. Propositionens förslag innebär bland annat att förändringar såsom frisökning, ämnesbetyg, större kurser, nya program mål, nya nationella inriktningar med mera inte kommer att genomföras. Anledningen till denna proposition är att den nya regeringen avser att återkomma inom kort med en än mer genomgripande förändring av den svenska gymnasieskolan.

Svensk gymnasieskola står inför omfattande utmaningar och har många akuta problem. Några av dessa problem är de många avhoppen, ett högt antal elever med underkända betyg och många utbildningar som anses ha för låg kvalitet enligt branscher som tar emot de utbildade ungdomarna.

För den borgerliga alliansen är en omfattande omläggning av svensk utbildningspolitik en viktig del i vår förnyelse av Sverige. Hit hör en större gymnasiereform med tydligt fokus på kunskap. Gymnasiet ska delas upp i tre huvudinriktningar för att öka valfriheten men också för att höja kvaliteten i de olika inriktningarna.

Slutsatsen blir därför att det inte är försvarbart att nu genomföra de förändringar i gymnasieskolans struktur, kursindelning och betygssystem som Gymnasium 07 innebär, när avsikten är en ännu mer genomgripande reform för hela gymnasiet om ytterligare ett par år.

En del av de föreslagna förändringar som nu dras tillbaka kommer att återkomma när den nya reformen presenteras. Ett par av dem kommer innan dess.

Regeringen avser också att inom kort tillsätta en utredare som får i uppgift att förbereda en ny gymnasiereform utifrån de riktlinjer som alliansen har redovisat.

Anf. 69 AGNETA LUNDBERG (s):

Herr talman! Jag börjar med att yrka avslag på utskottets förslag i betänkandet UbU3 och bifall till reservationerna 1 och 4.

Propositionen *Kunskap och kvalitet – elva steg för utveckling av gymnasieskolan* som kammaren tidigare beslutat om innehöll införandet av ämnesbetyg, en gymnasieexamen och ett gymnasiearbete som bland annat skulle förstärka kopplingen till målen för utbildningen. Kärnämnen skulle präglas av utbildningens inriktning, större kurser skulle införas för sammanhang och fördjupning, historia skulle bli ett nytt kärnämne och lokala kurser skulle kvalitetssäkras av Skolverket. Frisök skulle ge eleverna ökad valfrihet och stimulera regional samverkan, kvaliteten på de individuella programmen skulle ökas genom utbildning på heltid för eleverna, kvaliteten på yrkesinriktade program skulle förstärkas genom en bättre koppling till arbetslivet och en modern lärlingsutbildning skulle förnya yrkesutbildningen.

Alla dessa åtgärder beslutades det om för att vi socialdemokrater ansåg att gymnasieskolan behövde utvecklas och för att vi ville öka kvaliteten på gymnasieutbildningarna för alla elever, både på teoretiska och på praktiskt inriktade gymnasieprogram. Det skulle öka antalet elever som slutförde en fullständig gymnasieutbildning.

En ekonomisk förstärkning med 225 miljoner kronor tillfördes kommunerna den 1 juli 2006. Ytterligare 450 miljoner kommer kommunerna till del på helårsbasis för att öka stödet till eleverna som går på det individuella programmet och höja kvaliteten på studierna. Detta ökar deras möjligheter att fullfölja ett nationellt program.

Vi är mycket upprörda över att regeringen nu väljer att dra tillbaka denna reform. Det kommer att innebära att 300 000 elever kommer att missa denna kvalitetsförstärkning som de annars skulle ha fått genom vår gymnasiereform. Det krävs en framtida gymnasieskola som ger moderna kunskaper och en hög kunskapsnivå. Åtgärden att återkalla vår gymnasiereform stoppar en positiv förändringsprocess som påbörjats ute på många gymnasieskolor.

Herr talman! Det är mycket upprörande att detta huvudsakligen beror på att alliansen vill införa ett nytt betygssystem som man först måste komma överens om innan det kan utformas och fattas beslut om. Först därefter kan man ta sig an de eventuella andra förändringarna av gymnasieskolan som riksdagen kan besluta om.

Trots att regeringen nu drar tillbaka hela gymnasiereformen står det i regeringens 100-dagarsagenda att man enbart ska återkalla reformen till vissa delar. Till exempel ska språken behållas i sin nuvarande omfattning på det samhällsvetenskapliga programmet. Skolminister Jan Björklund sade på presskonferensen då han meddelade att han skulle dra tillbaka gymnasiereformen att han kunde tänka sig olika behörighetskrav för de olika gymnasieprogrammen. Det har också talats om att yrkesinriktade program ska bli tvååriga.

Jag har förståelse för att man vill öka antalet elever som fullföljer sin gymnasieutbildning. Men jag delar inte uppfattningen att man ska göra det genom att sänka kraven och kvaliteten framför allt vad gäller de yrkesinriktade gymnasieprogrammen. Självklart är detta en mycket enkel väg att gå för regeringen om man tycker att det är mest angeläget att få

*Återkallande av
vissa beslut rörande
gymnasieskolan*

till stånd bra statistik över hur många elever som fullföljer sin gymnasieutbildning.

Jag vill starkt betona att vi har ett ansvar gentemot våra gymnasieelever, dem som sedan ska anställa eleverna och de elever som vill bli egna företagare. De ska ges möjligheten att lämna gymnasieskolan med en kvalitativt god utbildning som gör det möjligt för dem att möta framtidens ökade krav på kompetens. Regeringen gör det enkelt för sig om man sänker ribban i stället för att hålla en hög nivå, som nås med ökat stöd och motivation.

Jag var ledamot i den senaste gymnasieutredningen. Där gjorde vi ett gediget arbete, framför allt genom att lyssna på alla branscher för att få synpunkter på kompetenskraven för deras framtida personal. Alla branscher sade entydigt: Vad ni än gör, sänk inte kraven när det gäller nivån på kärnämnen, även när det gäller de yrkesinriktade programmen! Alla påpekade den snabba utvecklingen inom olika branscher, kraven på att lära nytt och behoven av goda kunskaper även i kärnämnen.

Den konservativa väg som högeralliansen väljer är mycket verklighetsfrämmande. Vi vet vilka utmaningar vi har att möta om regeringen inte har för avsikt att förändra Sveriges nuvarande målsättning att vi ska konkurrera med kompetens och inte med låga löner. Är den nya väg som alliansen tänker slå in på att vi ska konkurrera med låga löner tycker jag att det rimmar illa med allt fagert tal i valrörelsen om att minska utanförskapet och ge arbete åt flera. Kanske menade man att vissa ska ha två låglönejobb för att kunna försörja sig, som i Amerika. Jag undrar hur många väljare som uppfattade budskapet så.

Man brukar säga att ytterligheterna ligger nära varandra. Det känns förskräckligt att år 2006 behöva konstatera att alliansens framtida inriktning i utbildningspolitiken är densamma som kommunisterna i det forna Jugoslavien hade på 1980-talet. Eleverna fick då betyg i årskurs 1, och man hade olika behörighetskrav till de olika gymnasieutbildningarna. Utbildningspolitiken genomsyrades av elitism och sortering redan från årskurs 1 – alltså detsamma som den borgerliga regeringen nu förfäktar.

Min nästa fundering gäller hur alliansen ställer sig till behörighetskraven för exempelvis kvalificerad yrkesutbildning, som i dag bygger på en treårig gymnasiekompetens. Min erfarenhet av denna utbildning är att det om det ska bli den reella kvalitetshöjning som efterfrågas krävs en treårig gymnasieutbildning med de nivåer på kärnämnen som gäller i dag. Ska det bli en sortering även i dessa utbildningar? Jag beklagar i så fall den inriktningen.

Vi socialdemokrater tycker att det är angeläget att på olika sätt öka måluppfyllelsen bland annat genom att höja kvaliteten på utbildningarna totalt och självklart också på olika yrkesutbildningar. Det är viktigt att vi antar den utmaningen på olika sätt. Detta är kanske den viktigaste frågan när det gäller att minska utanförskapet. Det handlar om framtidstro, ökade resurser, kompetensutveckling för lärarna och ett arbete som gör att eleverna får tillgång till de utbildningar som de önskar – inte om sänkta krav och sortering!

I detta anförande instämde Ibrahim Baylan, Patrik Björck, Marie Granlund, Peter Hultqvist, Louise Malmström, Thomas Strand och Magdalena Streijffert (alla s).

Anf. 70 PETER PEDERSEN (v):

Herr talman! Vänsterpartiet anser att det är mycket olyckligt att den nuvarande borgerliga regeringen har beslutat att återkalla gymnasiereformen 2007. Vi tycker att man för en mycket märklig argumentation. I betänkandet konstaterar man, med hänvisning till propositionstexten, att vi numera har en gymnasieskola som inte lyckas förbereda vare sig för yrkeslivet eller för fortsatta studier. Med hänvisning till den kritiken skjuter man upp gymnasiereformen. Jag tycker snarare att just mot bakgrund av denna kritik borde reformen vara särskilt angelägen.

Sedan säger man att det behövs arbetsro i skolan. Vi tycker att man är ganska nonchalant här. På ett annat ställe skriver man nämligen att olika kommuner nu har gått samman för att förbereda sig för den nya gymnasiereformen. Bara några månader innan den skulle ha trätt i kraft får de så veta att den skjuts upp på obestämd tid. Det är märkligt att kalla detta för arbetsro.

Herr talman! Den gymnasiereform som skulle ha trätt i kraft nästa år och som regeringen nu har bestämt sig för att dra tillbaka var inte bara en reform utan en viktig förändring av den befintliga gymnasiestrukturen. En av de viktigaste förbättringarna var kvalitetsförstärkningen på det individuella programmet. Den skulle innebära rätt till heltidsundervisning för eleverna. Förutsättningarna för dessa elever skulle förbättras, både när det gäller att komplettera tidigare kunskaper och att erövra nya kunskaper. Flera elever på det individuella programmet skulle kunna börja på ett nationellt program och få behörighet att söka vidare till högskolan. Eftersom elever med invandrar- och arbetarbakgrund är överrepresenterade på det individuella programmet hade denna förbättring kunnat innebära att den etniska och sociala snedrekryteringen minskade något när man väljer till högskolan.

Möjligheterna och incitamenten till taktikval skulle minska med den nya reformen. Kraven på de lokala kurserna skulle kunna höjas genom att de skulle kvalitetssäkras av Skolverket. Deras innehåll skulle bli mer kvalificerat och ge eleverna bättre kunskaper för framtiden.

Kursbetygen skulle ersättas med ämnesbetyg, vilket skulle innebära att flera elever skulle kunna läsa kurser på en högre nivå och att färre elever skulle behöva konkurrenskomplettera redan lästa kurser på komvux.

Större kurser hade också gett bättre förutsättningar att ge djupare kunskaper och mer sammanhang, vilket är nödvändigt i dagens globaliserade värld. Gymnasiearbetet skulle få en tydligare koppling till utbildningens mål och därigenom bli en bättre förberedelse för högskolestudier.

Med argumentet att vi behöver arbetsro, framtidsutsikter och en reformerad skola yrkar Vänsterpartiet avslag på regeringens proposition och bifall till reservation nr 2 och även bifall till reservation nr 4.

Anf. 71 MATS PERTOFT (mp):

Herr talman! Det är trevligt att äntra denna talarstol för första gången för min del, men tyvärr är ärendets ämne lite mindre trevligt. Jag vill redan från börja säga att jag yrkar avslag på regeringens förslag. För att inte förlänga proceduren yrkar jag endast bifall till reservation 3.

Miljöpartiet tillsammans med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet genomförde under den förra mandatperioden en gymnasiereform. Man kan alltid diskutera de olika delarna i detta. I dag ska vi debattera avskaffandet av denna reform. Det är framför allt två saker som jag vill lyfta fram som jag ställer mig väldigt undrande till.

Det är alltid en tillträdande regerings frihet att ändra politiken. Det har man fått väljarnas mandat för. Men varför ändra politik som man själv egentligen tycker om? Det är ett mycket märkligt sätt. Det är som att backa tillbaka i sin egen ideologi.

Det är två punkter som jag vill lyfta fram. Den första är frisöket. Det är en stor valfrihetsreform för alla elever. Det är en valfrihetsreform som alla borgerliga partier, vad jag vet, har drivit länge. Även Miljöpartiet har länge drivit denna fråga.

Det handlar om en valfrihetsreform för alla grundskoleelever i detta land som varje höst söker gymnasielinjer. De får i dag inte söka andra kommuners gymnasieprogram, om de drivs i kommunal regi. De får söka fristående skolors program. Det är ett faktum som ofta lyfts fram som en konkurrensnackdel för kommunala gymnasieskolor.

Nu har det funnits ett förslag till lagändring som gör det möjligt för elever att söka andra kommuners kommunala gymnasieprogram. De skulle få den rättigheten och inte vara beroende av om kommunala tjänstemän eller politiker säger ja eller nej till denna sökning.

Det är säkert ganska många grundskoleelever i årskurs 9 som har gått och tittat på den möjligheten. De har sett att det inte bara finns fristående skolor utan också kommunala skolor som de kunde söka till i andra kommuner. De har tänkt sig att kunna göra detta till sommaren 2007.

Denna möjlighet tar den nya borgerliga regeringen bort. Man tar bort en valfrihet, en möjlighet för elever för att hitta just det gymnasieprogram som passar dem själva. Är det särskilt klokt? Är det konsekvent? Är det ens nödvändigt?

Varför kan man inte – om man nu vill ändra gymnasielagen, och politiken är fri i det – låta denna paragraf finnas kvar helt enkelt? Så svårt skulle det inte vara. Det är typiskt och ganska symptomatiskt att man verkar vara ganska illa förberedd på detta regeringsövertagande som man har påstått sig vara så väl förberedd på. Man kan inte ens skilja sådana saker som man har stått bakom från sådana saker man inte har stått bakom.

I varje fall kan jag inte tolka detta svek mot eleverna på annat sätt. Det ska inte finnas lika rättigheter mellan kommunala och fristående gymnasieskolor i framtiden. Den elev som nu väljer till sommaren väljer bara denna gång. Den väljer inte nästa år, år 2008 eller år 2009. Den väljer en gång i sitt liv gymnasieskola. Det är de eleverna som den borgerliga alliansen genom detta förslag sviker.

Man tar bort möjligheten att välja en kommunal gymnasieskola i en annan kommun. Den rättigheten försvinner i och med regeringens förslag i dag. Det tycker jag är ett svek dels mot er egen ideologi, dels mot eleverna. Därför ställer Miljöpartiet inte upp på detta.

Vi har alltid värnat starkt om valfriheten när det gäller både fristående skolor och kommunala skolor. Vi vill öka detta. Men det verkar inte som att de borgerliga allianspartierna står för det som de annars tidigare har påstått sig stå för.

Den andra saken jag vill ta upp är frågan om lärlingsutbildning. Också det är en hjärtefråga för oss gröna politiker. Även här verkar det vara en konstig krumbukt. Jag läste med spänning ESS-rapporten som kom för några veckor sedan och som skolministern presenterade ganska stolt som det lät i nyheterna. Problemet är bara att när jag läste rapporten uppfattade jag väldigt tydligt att man tyckte att reformen med ett lärlingsprogram inlemmat i den svenska gymnasieskolan och med möjlighet till högskolebehörighet var bra. Den var till och med ett steg framåt i verkligheten. Varför då ta bort detta?

Det är samma sak här. Vad man avskaffar är möjligheter. Det finns ingenting alls som säger att man inte kan komplettera denna möjlighet med andra lärlingsutbildningar av mer medeltida karaktär, som det finns i till exempel Tyskland. Det är ett land där jag själv har gått i både grundskola och gymnasium och känner väldigt väl.

Det gäller också utbildningssystemet, som jag har livliga diskussioner om med mina syskon som bor kvar där. Jag försöker förklara för dem när de är förtvivlade över kraven som ställs på barnen och de icke-möjligheter som omgärdar dem. De är lite avundsjuka och funderar på att flytta tillbaka till Sverige efter de 40 år de nu har bott där.

Det som behövs i det här landet är inte antingen–eller. Det är inte så att vi behöver antingen skolor där man blir behörig till högskolan eller där man inte blir det. Det är inte antingen lärlingsutbildningar som inte ger högskolebehörighet eller sådana som ger det, utan det behövs både–och.

Jag kan se det i min hemstad Södertälje. Där finns Scania Industriegymnasium. Det är en skola som egentligen inte borde finnas enligt våra lagar i det här landet, eftersom den inte uppfyller något kriterium. Den är inte kommunal, och den är inte fristående. Men tack vare ett konstruktivt samarbete mellan Södertälje kommun och Scania finns den och har funnits ganska länge.

Det är egentligen en sådan lärlingsutbildning som den nya lagen skissar. Den ger alla behörighetsbitarna och så vidare. Den är perfekt på det sättet. Men dessa chanser försvinner i och med det förslag till beslut som finns i riksdagen i dag.

Vi i Miljöpartiet vill inte ta bort möjligheter för eleverna. Vi vill skapa dem. Det är därför som jag vädjar till alliansen: Ta inte bort valfriheten, skapa den i stället!

Anf. 72 MATS GERDAU (m):

Herr talman! Gymnasiet i Sverige är förträffligt på många sätt. Det är öppet för alla. Det finns en bredd och en mångfald i utbildningarna som i få andra länder. Både kommunala och fristående skolor ger en ganska modern kunskap; den är inte kvar på 60-talsnivå och inte heller på medeltida nivå, för den delen. Det finns kunniga och engagerade lärare och ganska goda resurser. Det finns möjlighet för elever att alltid komma igen. Det finns inga återvändsgränder. Det här är någonting positivt, och det ska vi behålla.

Men det finns också stora utmaningar. Det största problemet som vi moderater ser med dagens gymnasieskola är att det endast är tre av fyra elever som slutför sin treåriga gymnasieskola inom fyra år. Smaka på det lite grann! Det är ett bevis på att något är fel i grunden i strukturen. Det

har inte skett någon förbättring under de tio år som vi har haft den här gymnasieskolan. Däremot är det en klar försämring jämfört med hur det såg ut i början på 90-talet, när vi hade det gamla linjegymnasiet. Då slutförde över 90 % av eleverna sin gymnasieutbildning. Det är framför allt elever på yrkesprogrammen i dag som inte fullföljer sin utbildning.

IT-entreprenören Johan Staël von Holstein jämförde skolan med Volvo i en krönika nyligen. Han skrev att Volvo aldrig skulle tillåtas att släppa ut tusentals bilar varje år som inte fungerade, där det kanske inte fanns rattar som gick att vrida åt rätt håll, inga bromsar eller någonting annat. Då skulle någonting hända. Volvo skulle tvingas återkalla bilar som inte fungerade. Annars skulle folk inte köpa dem. Han tycker att vi kanske borde jämställa skolan lite mer med Volvo. Vi ska inte släppa ut elever som inte klarar sig. Men i Socialdemokraternas Sverige, som vi har levt i väldigt länge, är det så i dag. Så här kan det naturligtvis inte fortsätta.

Det är slöseri med humankapital, med skattepengar och med tid. Det är onödigt. Ungdomar kommer ut alldeles för sent på arbetsmarknaden. Och inte minst – de ungdomar som inte slutför sin utbildning får inte heller med sig de kunskaper de behöver. Nästan 14 000 elever som slutade gymnasiet för två år sedan, våren 2004, fortsatte direkt till komvux samma höst. Det är också ett bevis för att någonting är i grunden fel. Det har aldrig varit tänkt så att man ska ha en direktövergång från gymnasiet till komvux.

Vid sidan av det här finns det naturligtvis annat som måste förbättras. Det är en samstämmig uppfattning från näringslivet att eleverna på yrkesprogrammen måste få djupare yrkeskunskaper. Det gäller både teoretiska och praktiska delar. Universiteten och högskolorna ser hur deras studenters förkunskaper sjunker och tvingas därför ägna mer tid åt kompletteringar och repetition i stället för åt akademiska studier som tillför eleverna ny kunskap.

Den förra regeringens åtgärder konkretiserades i propositionen *Kunskap och kvalitet – elva steg för utveckling av gymnasiet*. Det är den som vi nu river upp. Jag tycker att det här är ett bra förslag.

Socialdemokraterna har vare sig i propositionen eller nu från talarstolen här kunnat leda i bevis eller ens göra trovärdigt att de elva stegen på något avgörande sätt skulle förbättra gymnasiet eller komma till rätta med de problem som jag har skisserat tidigare här. Det verkar inte ens som om Socialdemokraterna ser problemen eller tycker att det är ett problem att bara tre av fyra slutför gymnasiet inom fyra år. Om de ser problemen så gör de i alla fall ingenting åt dem. Det är lite som i *Kejsarens nya kläder* – möjligen kejsarinnans nya kläder, Agneta Lundberg. Tusentals elever slås ut varje år. De som bär ansvaret ser inte problemen. De lever i ett luftslott i tolv år och tittar bort. Vi i borgerligheten har tagit på oss den lille pojakens uppgift att säga som det faktiskt är: Kejsaren är naken.

De elva stegen handlade delvis om kosmetika som att byta namn på projektarbete till gymnasiearbete. De handlade om onödiga saker som att lagstifta om hur kommuner och arbetsliv ska samråda med varandra. Inget leder till att färre hoppar av och flera fullföljer gymnasiet.

Att elever på yrkesprogram ska tvingas läsa mer teori och ännu mindre yrkesämnen leder inte heller till att flera slutför sin utbildning. De får ju läsa mer av det de inte vill läsa.

Övergången från kursbetyg till ämnesbetyg var sannolikt det som skulle förändra gymnasiet mest. Men inte heller det leder till några förbättringar. Den stora farhågan som i alla fall vi moderater har är att eleverna inte kommer att vilja gå fördjupningskurser. Konstruktionen är nämligen sådan att eleverna sätter sitt tidigare betyg i pant. Om man exempelvis har fått betyget MVG i A-kursen i matematik – varför ska man då riskera att få sänkt betyg om man läser B- och sedan C-kursen? Då är det bättre att läsa andra ämnen, så att man kan få behålla sitt MVG. Förslaget stimulerar definitivt inte till vare sig fördjupning eller helhetskunskaper, utan i stället till ytlighet.

Varför driver då Socialdemokraterna detta? Jag vet inte. Kanske vill de bli av med kursutformningen av gymnasieskolan helt och hållet och göra gymnasiet till en allmän förlängning av högstadiet? Det finns andra förslag i den riktningen. Man ökar de teoretiska inslagen och tar bort kursbetygen. Kanske kurserna och elevernas valfrihet försvinner i nästa steg.

Det fanns naturligtvis någonting som var bra med den gamla propositionen också, och det ska jag gärna ge en eloge för. Det var någonting som vi moderater har slagits länge för. Det handlade om frisök, som Mats Pertoft från Miljöpartiet tog upp. Dessbättre kommer en proposition från vår nya regering om detta inom kort. Det vi röstar bort i dag får vi alltså tillbaka ganska snart, och då i ett ännu bättre skick. Möjligheten att söka till skolor i andra kommuner kommer inte att begränsas till nationella program och nationella inriktningar. Mats Pertoft och Miljöpartiet behöver alltså inte vara särskilt oroliga.

Nu ska gymnasiet snabbutredas på nytt och med ett annat fokus än att bara skylta över problemen. Vi ska lösa dem i grunden. Vi moderater ser framför oss en tydligare uppdelning av gymnasiet i en studieförberedande del och en yrkesförberedande. Kraven och innehållet ska anpassas till de olika utbildningarnas mål. Det som är lika för alla ska minska och utrymmet för de individuella, egna valen och preferenserna ska öka. Det handlar inte om att sänka kraven, utan om att se till att man har *rätt* krav för rätt utbildning.

Med relevanta krav tror jag att vi kan få en ännu modernare gymnasiutbildning där flera elever lär sig mer, en utbildning som eleverna trivs med och som de också har bättre förutsättningar att slutföra. Men det blir kanske nästa debatt.

Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Anf. 73 AGNETA LUNDBERG (s) replik:

Herr talman! Det var ju intressant. Frisök kommer inom kort, men utformningen av lärlingsutbildningen dröjer. Det talar sitt eget språk.

Nu har Mats Gerdau svartmålat den svenska gymnasieskolan. Jag tycker inte att det är på sin plats. Av ungdomarna som började gymnasieskolan hösten 2000 hade 75 % fått slutbetyg inom fyra år. Många av dem som gick ut gymnasieskolan utan slutbetyg hade inte hoppat av, utan hade fullföljt alla tre åren, men saknade betyg i ett fåtal kurser. 85 % av 22-åringarna har avslutad gymnasiutbildning, vilket ligger klart över

*Återkallande av
vissa beslut rörande
gymnasieskolan*

EU-genomsnittet. Vi satsar på alla ungdomar. I åldersgruppen 25–34 år har 91 % gymnasieutbildning eller högre utbildning. Endast fem länder i hela OECD har högre andel i denna grupp. Tycker Mats Gerdau att dessa resultat ger anledning att totalt svartmåla gymnasieskolan?

Anf. 74 MATS GERDAU (m) replik:

Herr talman! Jag vet inte om Agneta Lundberg hörde när jag inledde diskussionen. Jag pratade om allting som är bra i den svenska gymnasieskolan. Jag vill absolut inte svartmåla vare sig skolan, eleverna eller deras lärare, utan det är fel på strukturen i den svenska gymnasieskolan.

Det är tråkigt att Agneta Lundberg inte ser de stora kvalitetsproblem som faktiskt finns i gymnasieskolan, utan att du står här och är nöjd med att bara 75 % slutför en treårig utbildning inom fyra år. Det tycker uppenbarligen Socialdemokraterna är helt okej. Vi i Moderaterna och alliansen tycker inte att det är okej. Därför måste vi riva upp ett förslag som inte löser problemen.

Jag skulle vilja återkomma och fråga dig: På vilket sätt blir det flera elever som inte hoppar av gymnasiet, utan slutför sin utbildning? Finns det ett enda förslag i den gamla regeringens proposition som skulle leda till att flera slutför sin gymnasieutbildning? Nej, det finns inte det. Ge mig ett exempel, Agneta Lundberg!

Anf. 75 AGNETA LUNDBERG (s) replik:

Herr talman! Ett exempel är att vi har satsat på de elever som inte hade behörighet till gymnasieskolan. De får nu heltidsundervisning på de individuella programmen. De har en reell möjlighet att också gå in i ett nationellt program och slutföra det. Samtidigt ger vi stöd till varje elev så att de kan fullfölja och inte hoppar av.

Anf. 76 MATS GERDAU (m) replik:

Herr talman! Ja, det erkänner jag. Det var ett av de förslagen. Det behåller vi också. Det är ingenting som förändras. Man kan bedriva heltidsstudier på det individuella programmet; det är någonting som är infört. De resurser som har tillförts är också kvar. Därom är vi helt överens. Men det är alla de andra delarna. På vilket sätt skulle det leda till att flera elever slutför gymnasiet om de får läsa mer av det som de inte vill läsa? Det är en ekvation som för mig inte går ihop. Och där har Socialdemokraterna inget svar.

Anf. 77 MATS PERTOFT (mp) replik:

Herr talman! Mats Gerdau talade om att det inom kort kommer en ny proposition om frisöket. Det låter ju positivt. Problemet är bara att de elever som ska börja gymnasieskolan hösten 2007 inte har den möjligheten på grund av att ni inte orkar dela upp er proposition i två delar där ni låter de lagtexter ligga kvar och fortsätta verka som handlar om frisöket i dag. Sedan kan ni ju förbättra det. Det står varje regering fritt att förbättra alla lagtexter. Men varför sviker ni de elever som ska välja gymnasieskola till våren och börja till hösten 2007?

Anf. 78 MATS GERDAU (m) replik:

Herr talman! Först ska vi ju se regeringens proposition och också se när det här kommer att träda i kraft. Vi får se om det gäller de elever som ska börja gymnasieskolan 2007 eller om det blir året därefter. Men det finns ju en stor möjlighet för alla kommuner, där Miljöpartiet till exempel är med och styr, att införa den här möjligheten redan i dag. Det stora problemet – det erkänner jag gärna – är inte Miljöpartiet, utan det är Socialdemokraterna och Vänsterpartiet, som låser in sina elever så mycket de bara kan. De släpper inte en elev över gränsen om de inte måste. Tyvärr stöder Miljöpartiet den linjen i en hel del kommuner.

Jag håller verkligen med om att det skulle vara bra om eleverna kunde söka sig utanför sin hemkommun, till exempel i Gävleborg eller i Skåne. Det har diskuterats mycket i Stockholmsregionen där de socialdemokratiska kommunerna vägrar att låta sina elever gå över gränsen.

Det är i dag öppet för alla socialdemokrater, och för dem som du vill samarbeta med, att genomföra det här redan nu. Det behöver alltså inte vara ett problem om man inte vill göra det till ett problem.

Jag känner mig rätt trygg i att den här regeringen, som vi har nu, kommer att komma med bättre förslag som också ger eleverna möjlighet att söka lokala inriktningar i andra kommuner. Det hade de inte med det förslag som fanns. Därför var den gamla regeringens förslag lite halvdant, skulle jag säga. Varför ska man söka till en skola i en annan kommun när precis samma sak finns i hemkommunen? Det är väl det som är lite annorlunda som man kanske vill söka till i grannkommunen. Det gavs inte möjlighet till det i den gamla regeringens förslag.

Anf. 79 MATS PERTOFT (mp) replik:

Herr talman! Det låter väldigt positivt att öka valmöjligheten i fråga om andra kommuner. Men det är nog inte en så blockskiljande fråga. Jag minns den förrförra mandatperioden när det var borgerligt styre i Stockholms stad. Då blockerade de aktivt en lösning i Stockholms län med frisök genom att sänka hela projektet om en gymnasiereform. Men Miljöpartiet är ganska konsekvent i denna fråga. Vi brukar faktiskt vara tydliga där.

Vad du fortfarande inte har svarat på är hur de elever som ska börja i gymnasieskolan hösten 2007 ska få denna möjlighet. De kommer, hur ni än bär er åt, inte att ha den möjligheten. De ska välja redan om några månader, och det fungerar helt enkelt inte rent praktiskt.

Sedan vill jag skicka med den där frågan om lärlingsutbildning. Jag förstår att den kommer att dröja. Den kommer att dröja jättelänge för det är jättesvårt. Själv har jag grubblat över denna fråga i 30 år, sedan jag växte upp i Tyskland och upplevde problematiken kring lärlingsutbildningen där. Jag har också följt problemet. Men även där är min fråga: Varför inte genomföra det som är beslutat och låta det testas i stället för att hyvla rakt av utan urskillning och gå emot den politik som ni själva har fört tidigare?

Anf. 80 MATS GERDAU (m) replik:

Herr talman! Jag tycker inte att jag och Mats Pertoft behöver tjafsas om det som vi faktiskt är överens om, nämligen att eleverna ska få ökad valfrihet. Sedan finns det en annan historiebereskrivning av hur det har sett

ut i Stockholms län. Det har alltid varit Socialdemokraterna och Vänsterpartiet som har bromsat. Jag har själv varit ordförande i Kommunförbundet i Stockholms län och har drivit den här frågan mest hårt av alla, tror jag. Det har inte varit de borgerliga partierna som har bromsat frisök i Stockholmsregionen, utan det är dina kompisar som du vill samarbeta med. Men ni är välkomna över på vår kant och rösta för våra förslag om att öka valfriheten.

Jag tycker att det är lite intressant att Mats Pertoft inte i något av sina inlägg på något sätt kommenterar det som är de stora problemen i gymnasieskolan. Ser inte Miljöpartiet dem heller? Ser inte Miljöpartiet att det är massor med elever, tusentals elever vartenda år, som inte slutför sin gymnasieutbildning? Ni har ingen lösning när det gäller vad som ska hända med dem. Ni låter dem gå ut utan tillräckliga kunskaper i en allmän ovisshet. Det är det som vi på den borgerliga kanten nu tänker åtgärda. Därför måste vi riva upp den här reformen.

Anf. 81 SOFIA LARSEN (c):

Herr talman! De allra flesta elever läser vidare på gymnasiet efter grundskolan. Det är en självklarhet för väldigt många. Gymnasiet ses som en naturlig fortsättning, en plattform för vidare lärande och en dörröppnare ut till arbetsmarknaden. Så har det sett ut, och det ser ut så för väldigt många. Men för en allt större och en allt växande andel elever har gymnasieskolan i stället för att bli den här dörröppnaren blivit en hållplats där de stannat alldeles för länge och där de inte alltid har kunnat komma vidare på sin resa som de hade tänkt.

Många förhoppningar har säkert grusats på vägen just på grund av det utbildningsupplägg som vi har i dag. Tyvärr har inte gymnasieskolan mäktat med att förbereda eleverna ordentligt vare sig för fortsatt lärande eller för att gå direkt ut i arbetslivet, i sin yrkesförberedande roll.

Lärarna på högskolan vittnar framför allt om detta. Där säger de att många elever inte alls uppfyller de förkunskapskrav som behövs på högskolan, som man hade för bara fem–tio år sedan. Många av högskolelärarna säger det. Många av företagen menar också att man inte får tag på den arbetskraft som man egentligen behöver. De har inte den kunskap och den höga nivå inom det specifika yrkesområdet som man skulle behöva. Det är också därför som många företag startar egna skolor. Man säger: Just precis det som vi söker ska vi nu få fatt i i en egen skola.

För att få en bättre grund för eleverna – det är ju det som det handlar om – krävs det så klart flera saker. Först och främst måste vi se till att stärka grundskolan. Det är det som grundproblemet handlar om, att man har ordentliga förkunskaper med sig när man lämnar grundskolan för att gå in på gymnasiet. I dag halkar många elever efter redan från början därför att de har kunskapsluckor i vissa ämnen när de träder in i gymnasieskolan. De här kunskapsluckorna måste vi få ordning på. Och vi måste få en gymnasieskola som ordentligt lägger grunden för jobb och fortsatt lärande, inte bara en halvhalt där man direkt måste komplettera.

Många av oss har diskuterat gymnasieutbildningen och gymnasieskolan många gånger i den här kammaren. Många gånger har det handlat om de stora avhoppet på flera av utbildningarna, programmen. Många gånger har det också handlat om det alltmer växande programmet, det individuella programmet. Jag kommer ihåg när vi för några år sedan stod

här i kammaren och sade: Nu är det individuella programmet det tredje största programmet i många kommuner. Alla var väldigt förskräckta och sade: Nu ska vi ta krafttag. Sedan blev det det andra största programmet i många gymnasieskolor, och nu är det det allra största programmet i många kommuner och gymnasieskolor. När ska man vakna upp och se att vi måste ändra på saker och ting?

Det individuella programmet var från början tänkt som en kortinsats för några få elever där de ganska snabbt skulle kunna komplettera i något enstaka ämne eller i två ämnen. Sedan skulle de gå in i det ordinarie programmet. Men så har det inte blivit. Det har snarare blivit tvärtom. Man går på heltid under ett helt år för att sedan gå vidare.

Om vi tittar på gymnasieskolan ser vi att det är precis så. En av fyra klarar inte gymnasieutbildningen på fyra år, en utbildning som ska ta tre år. Och av dem som börjar på det individuella programmet är det en av fem som klarar sig genom hela gymnasieutbildningen. Då är det häpnadsväckande att höra hur man från vänstersidan står och pratar om hur viktigt det är att bara stärka de delarna i gymnasiet.

Trots fakta, trots rapporter från många kommuner, skolor och skolverk har den tidigare s-märkta regeringen, den nuvarande oppositionen, sagt att det mesta är okej, jättebra och att man ska fortsätta i stort på den invanda linjen. Man skrapar lite på ytan. Man säger att när det gäller några enskilda förslag kan man förändra, men några större förändringar är det inte tal om, och det har man inte tyckt varit nödvändigt. Det är uppseendeväckande, tycker jag, att Socialdemokraterna så länge har duckat för de förändringar och de förbättringar som verkligen behövs i det svenska skolväsendet och de verktyg som lärarna behöver.

Vi har en del utmaningar framför oss. För att klara dem måste vi, som sagt, för det första börja i grundskolan och se till att eleverna blir synliga, att de får stöd och hjälp väldigt tidigt. Det är de första åren som grunden ska läggas, då man ska lära sig läsa och skriva ordentligt och få matematikkunskaper för att sedan kunna gå vidare. Det ska man inte läsa igen eller klara på slutet av grundskolan.

Man ska också ha en bra och tydlig uppföljning. Det är A och O, och det går hand i hand.

För det andra vill regeringen bygga en ny gymnasieskola. Att alla ska kunna lyckas är väldigt viktigt för oss i Centerpartiet och Allians för Sverige. Alla ska ha möjlighet att lyckas i gymnasieskolan.

Vi vill ha inriktningar med hög kvalitet, för dem som tänker läsa vidare direkt på högskolan men också för dem som tänker gå ut i yrkeslivet eller ha ett hantverk och bli anställningsbara direkt efter gymnasieskolan. Gymnasieskolan måste ju kunna möta både dem som är mer teoretiskt intresserade under gymnasietiden och dem som hellre direkt vill ut i arbetslivet.

Regeringen vill se en gymnasieskola med tre valbara utbildningsinriktningar: ett studieförberedande program, ett yrkesförberedande program och en modern lärlingsutbildning. Det studieförberedande programmet ska leda till en gymnasieexamen. Det ska också ge allmän behörighet till högskolan. Det yrkesförberedande programmet ska leda till en yrkesexamen, och man ska kunna, om man vill, läsa högskoleförberedande under den tiden, men det ska inte vara ett krav. Vi vill också ha en lärlingsutbildning som ska ge en lärlingsexamen, där man kan, om man

vill, ha sin utbildning direkt kopplad till ett företag så att stora delar ligger ute på företaget. Man ska också ha möjlighet, om man vill, att läsa högskoleförberedande, men det ska inte vara ett krav. Självklart ska det vara väldigt bra förutsättningar om man i efterhand vill kunna komplettera med det.

Fru talman! Allians för Sverige vill göra stora förändringar i gymnasieskolan, så pass stora att regeringen inte tycker att det är försvarbart att genomföra Gy 07, som ligger på bordet i dag. Vi vill återkomma med ytterligare stora reformförändringar. Samtidigt ska också sägas att vi har full och stor respekt för alla de människor, kommuner och skolor som har arbetat med den reform, Gy 07, som ligger nu. Men vi har också respekt för att de organisationerna, de lärarna, de skolledarna, ska genomföra en stor reform nu och sedan om några ytterligare år genomföra en ännu större reform. Om vi genomför Gy 07 och sedan kommer att genomföra den reform som Allians för Sverige vill göra kommer det också att innebära att eleverna i några årskullar får ett unikt betygssystem som gör att de blir en liten del, en halvhalt, så att säga, i systemet. Det gäller också intaget till den högre utbildningen.

Vi vill göra stora förändringar. Vi har respekt för det arbete som har gjorts, men vi vill förändra så pass mycket och ge förutsättningar för en bättre gymnasieskola.

Fru talman! Vi är övertygade om att Centerpartiets och alliansens nya gymnasieskola kommer att leda till att flera elever går igenom gymnasieskolan med godkända kunskaper och att den minskar den utslagning som är i dag. Socialdemokraternas och Vänsterns gymnasiereform som vi nu avvisar är ju inte tillräckligt bra för att svara mot de krav som det moderna samhället ställer på kunskaper och speciell yrkeskompetens.

Regeringens nya gymnasieskola blir en skola som stärker eleverna och ger dem bättre förutsättningar för både fortsatt lärande och ett bättre inträde på arbetsmarknaden.

Fru talman! Jag vill avsluta med att yrka bifall till förslaget i utbildningsutskottets betänkande UbU3.

I detta anförande instämde Ulrika Carlsson i Skövde (c).

Anf. 82 AGNETA LUNDBERG (s) replik:

Fru talman! Högskolan har alltid klagat på att eleverna inte har tillräckliga kunskaper när de kommer till högskolan. Gymnasiet har alltid klagat på att eleverna inte har tillräckligt höga kunskaper från grundskolan. Jag har alltid tyckt att det har varit väldigt trist. Utgångsläget måste ju vara att varje skolform för sig tar emot eleverna utifrån de förutsättningar de har. En hel del lärosäten på högskolenivå har tagit sig an den här uppgiften och verkligen mött eleverna utifrån de förutsättningar de har. Det tycker jag är något som vi inte ska backa på. Man måste ju ta sitt ansvar på respektive nivå.

Min fundering när det gäller att skrota vår reform och ert förslag är: Varför är Svenskt Näringsliv emot den nya regeringens förslag, och även arbetstagarorganisationerna, när det gäller kärnämnen? Vilka har ni stöd av?

Vi hade en uppbackning och har en uppbackning bakom vårt förslag, både från Svenskt Näringsliv och arbetstagarorganisationerna. Vårt för-

slag skulle öka kunskapsnivån för alla och öka samverkan mellan skola och arbetsliv. Ni vill införa återvändsgränder för 15-åringar. Varför ska ni sänka kraven så tidigt?

Anf. 83 SOFIA LARSEN (c) replik:

Fru talman! Socialdemokraterna har ju under en ganska lång tid satt i system att göra förändringar. Man börjar uppifrån. Man börjar att titta på den högre utbildningen på högskolan. Vad finns det för problem där? Vad måste man förändra utifrån gymnasieskolans större problem? Så förändrar man och kanske också försämrar kvaliteten i högskolan. Så tittar man på gymnasieskolan. Vad finns det för problem i grundskolan som gör att vi måste förändra gymnasieskolan? Och så förändrar man det, i stället för att titta på vilka förändringar vi ska göra från början så att vi stärker eleverna från start så att de får med sig tillräckliga kunskaper och inte kan gå osynliga genom många år. Det är alliansens och Centerpartiets politik. Stärk eleverna från början i stället så att de inte när de kommer till gymnasieskolan upptäcker att de inte har samma möjligheter som sina klasskamrater och hamnar i ett utanförskap!

Det handlar också om att kunna stärka eleverna och se till att de får den utbildning som de vill ha. I dag får de inte det. De hamnar på det individuella programmet eller klarar sig inte igenom gymnasieskolan över huvud taget. Det skulle inte ens Socialdemokraternas reform förbättra på någon punkt eftersom man måste stärka från grunden.

Vad gäller näringslivet och företagen behöver de kompetens, arbetstagare och människor som har gått ut en högre utbildning med en specifik kompetens. Det får man inte i dag genom gymnasieskolan. Man kommer inte heller att få det genom Socialdemokraternas nya reform, eftersom den stora utslagning som är i dag inte kommer att förbättras med Gy 07. Bristerna ska åtgärdas ordentligt. Man ska från början se till att vi får en gymnasierreform som stärker och ger alla en ärlig chans att lyckas.

Anf. 84 AGNETA LUNDBERG (s) replik:

Fru talman! Sofia Larsens beskrivning av socialdemokratisk politik är icke med sanningen överensstämmande, att vi skulle satsa uppifrån och börja där. Vi har satsat på förstärkning av förskolan. Vi har satsat på grundskolan med 15 000 ytterligare lärare. Vi har satsat på Kunskapslyftet, den stora reformen. Jag har varit med här i kammaren på alla de reformerna där ni har röstat emot.

När det gäller IV-programmet har vi varit drivande för att få kvalitet på det. Men ett problem, som vi i och för sig inte kan göra något åt här i riksdagen, är att en del av de elever som går på IV-programmet är behöriga. Eleverna får inte tillgång till den utbildning de önskar utan kommer kanske in på sitt tredjehandsval och hoppar sedan av. Detta måste kommunerna ta ansvar för. Jag tycker det är en allvarlig sak att eleverna inte har tillgång till den utbildning de önskar. Många ser inte heller möjligheterna, till exempel att flytta, utan vill vara kvar på hemmaplan. Begränsningen blir då ännu större.

Jag ser absolut problemen, och vår reform skulle ha lyft upp även de här sakerna. Framför allt vet jag, eftersom jag har jobbat mycket med samarbete mellan skola och arbetsliv, att ett ökat samarbete i form av

Prot. 2006/07:29
29 november

*Återkallande av
vissa beslut rörande
gymnasieskolan*

både yrkesutbildning och lärlingsprogram skulle ha utvecklat vår skola. Det gäller inte bara yrkesprogrammen utan även de teoretiska delarna.

Anf. 85 SOFIA LARSEN (c) replik:

Fru talman! Det är inte det individuella programmet som eleverna på gymnasieskolan vill ha mer av, Agneta Lundberg. Eleverna vill ju ha bra kunskaper och en bra självkänsla med sig från grundskolan så att de kan börja på ett gymnasieprogram och därefter kanske läsa vidare direkt eller gå ut i arbetslivet. Centerpartiets och alliansens ambition är att eleverna ska få stärkta kunskaper och en bättre självkänsla med sig från grundskolan så att de sedan även kan klara gymnasieskolan. Det är vår grund.

Det jag inte kan förstå är varför Socialdemokraterna tycker att det är sämre att vi vill förbättra elevernas möjligheter att komma ut på arbetsmarknaden genom att förstärka de yrkesförberedande programmen. Varför vill man inte förbättra lärlingsutbildningarna så att eleverna får vara ännu mer ute på företagen? Vi måste också se till att vi har en lärlingsutbildning där företagen kan ta emot lärlingarna och att man har en ordentlig resurs. Det kan vara en typ av lärlingspeng som eleverna har med sig så att de kan få en bra utbildning med en bra praktik.

Jag har väldigt svårt att förstå varför socialdemokratin inte vill ge eleverna dessa stärkta möjligheter till fortsatt och bättre utbildning eller till bättre yrkesförberedande program.

Anf. 86 MATS PERTOFT (mp) replik:

Fru talman! Jag vill efterlysa lite mer ödmjukhet inför verkligheten hos allianspartierna i den här debatten. Det är klart att vi har jättestora problem i skolan i dag, och det finns inga enkla lösningar. Vi måste gemensamt leta efter breda lösningar där.

Det som oroar mig, och nu verkar vi ju debattera någonting som åtminstone inte jag känner till riktigt eftersom det hänvisas till en kommande gymnasiepolitik från alliansen, är det som för mig framstår som en total kapitulation inför Folkpartiets skolpolitik från de andra allianspartierna.

När jag tog över ansvaret för Miljöpartiets skolpolitik i partistyrelsen för ungefär sex år sedan var jag väldigt imponerad av Andreas Carlgren, som då var skolpolitisk talesman för Centern. Jag kunde nästan kopiera mycket av det han sade. Nu ser jag en tillbakagång. Man har kopierat till exempel Tysklands system, som jag nämnde innan och som jag känner till bra. Systemet har dessutom ytterst dåliga resultat internationellt sett. Ni lägger er platt, och det oroar mig.

Min fråga är varför man inte kan behålla de goda delarna av lärlingsutbildningen och frisökningen. Jag fick inget svar av Mats Gerdau. Jag hoppas att Sofia Larsen kan svara på det.

Anf. 87 SOFIA LARSEN (c) replik:

Fru talman! Först vill jag säga att det för Centerpartiets och regeringens del är väldigt viktigt att ha en hög kvalitet på alla gymnasieskolans program, oavsett om det är ett program med teoretisk inriktning, ett lärlingsprogram eller ett yrkesförberedande program. Alla dessa inriktningar måste ha en mycket hög kvalitet och vara anpassade efter sin grund, så att säga.

Vi vill också ha en framåtsyftande gymnasieskola som ger bra förutsättningar för alla elever. Det är ju den stora skillnaden mot i dag. Nu har vi en gymnasieskola som tyvärr inte ger de förutsättningarna eftersom vi ser stora avhopp. Alla kommer inte igenom gymnasieskolan. Bara en liten del av dem som startar i det individuella programmet går igenom gymnasieskolan.

Sedan vill jag ändå passa på att tacka Mats Pertoft och Miljöpartiet. Jag tycker nämligen att ni har gjort ett väldigt bra arbete med den här frisöksmodellen. Det är en modell som vi också tycker är bra och som vi vill utveckla. Precis som Mats Gerdau sade kommer vi att återkomma från regeringen med en något förbättrad version. Det var väldigt positivt att Miljöpartiet tryckte på och fick med också Socialdemokraterna i detta. Just valfriheten ligger oss i Centerpartiet och alliansen väldigt varmt om hjärtat, så det är väldigt bra att Miljöpartiet har gjort detta arbete.

När det sedan gäller lärlingsutbildningen måste vi se hur vi ytterligare kan förbättra den. Det gäller både de ekonomiska incitamenten för företagen och elevernas möjligheter att kunna genomföra den på ett väldigt bra sätt.

Anf. 88 MATS PERTOFT (mp) replik:

Fru talman! Det är ju trevligt att ni vill förbättra frisök och lärlingsutbildning. Där kan vi säkert i framtiden hitta gemensamma ståndpunkter – beroende på hur förslagen kommer att se ut, naturligtvis.

Men min fråga, som jag hittills inte har fått något svar på alls från något alliansparti, kvarstår: Varför kan ni inte behålla det som ni själva har tyckt och nu i debatten säger är bra? Jag kan också se behovet av en framtida lärlingsutbildning som kanske inte ger högskolebehörighet, men när jag pratar med Scania i Södertälje – som har en sådan utbildning i dag – säger de att de inte vill anställa folk som inte har högskolebehörighet. De vill inte att de som går deras lärlingsutbildning går ut utan högskolebehörighet. Även vid bandet på Scania behöver de i dag den kompetensen.

Min fråga till er är: Varför slänger ni ut det som ni själva har tyckt har varit bra i samband med att ni river upp gymnasielagen? Jag får inget svar från er. Kanske är ni fångade i departementets klor och kan inte svara. Vad finns det för svar från er sida? Det svaret måste ni ge Sveriges elever, företagare, skollärdare, lärare och föräldrar. Varför kan inte frisöket och denna variant av lärlingsutbildning, som gärna kan kombineras med ytterligare varianter i framtiden, genomföras nu till hösten 2007?

Anf. 89 SÖFIA LARSEN (c) replik:

Fru talman! Jag har i mina anföranden här försökt förklara hur alliansen och Centerpartiet ser på den framtida gymnasieskolan. Vi vill göra stora förändringar. Det gäller även grundskolan, att man har bättre förkunskaper när man kommer in och därmed bättre möjligheter att klara av gymnasieskolan. Men vi vill också ha en gymnasieskola med tre valbara inriktningar – en högskoleförberedande, en yrkesförberedande och ett lärlingsprogram. Alla dessa kan vara högskoleförberedande i grunden, men man behöver inte ha det om man väljer yrkesförberedande inriktning eller lärlingsutbildning.

Man kan alltså ha varianter av lärlingsutbildningen, vilket man också har på flera ställen i dag – till exempel där företag säger att specifikt detta behöver vi ha. Flera kommuner börjar också med lärlingsutbildning i dag.

Vi ser dock också att det finns problem med den lärlingsutbildning som ni tillsammans med Socialdemokraterna och Vänstern lägger fram. Man har inte de ekonomiska incitament som behövs. Man har inte alla de möjligheter som vi skulle vilja fanns med i en lärlingsutbildning, till exempel en framtida lärlingspeng. Det vill vi förbättra och förstärka, för elevernas skull, så att man får en bra lärlingsutbildning på alla gymnasieskolor i Sverige.

Anf. 90 ULF NILSSON (fp):

Fru talman! Jag pratade för inte alltför länge sedan med en ung kille som hade gått ut gymnasieskolan i våras. Han hade inte haft ett riktigt jobb sedan dess. Han sade till mig: Hade jag fattat hur det skulle bli skulle jag nog ha skött studierna på ett annat sätt. Samtidigt sade han att han inte ville plugga för att komma in på högskolan. Han hade väldigt svårt för matten och fick inte godkänt i kärnämnet matte, sade han. Enda gången det gick riktigt bra var när han hade en kort praktik hos en möbelsnickare. Men den var kort och sedan fanns det varken sådan utbildning eller någon mer sådan praktik på skolan där han gick.

Den här killen är inte ensam. Han tillhör faktiskt, vi har ju talat om siffror här, de 40 % av en årskull som inte når upp till 90 % godkänt i gymnasieskolan. Även om det alltså är flera som går igenom gymnasieskolan och får betyg är det 40 % av en årskull som inte når upp till målet 90 % godkänt. Det har vi ju sett. Det är det som den gamla regeringen har tigit om. Under alltfler år har alltfler elever misslyckats i den svenska gymnasieskolan.

Jag är helt övertygad om, det går inte att förneka, att en stor orsak till de här problemen är att många av yrkesprogrammen har blivit för teoretiska. Samtidigt har de studieförberedande programmen blivit för lite studieförberedande. Nu måste vi helt enkelt införa ett system där man på ett helt annat sätt kan välja mellan olika studievägar i gymnasiet.

När Socialdemokraterna hör de här argumenten säger de, som Agneta Lundberg gjorde senast, att vi vill sortera, att vi vill införa ett B-lag och så vidare. Men sanningen, det säger jag till Socialdemokraterna, är ju att det redan i dag finns ett B-lag, nämligen de 25 000–30 000 ungdomar på ett år som lämnar gymnasiet utan någon som helst färdig utbildning. Jag tycker att det är tråkigt att ett parti som har ordet arbetareparti i namnet så intensivt ska envisas med att alla ungdomar ska utbilda sig för att kunna börja på högskolan för att det ska räknas som riktig utbildning.

Samtidigt som yrkesutbildningen har många brister ger också dagens gymnasieskola en för dålig förberedelse för högre studier. Skolverket publicerade så sent som förra året en rapport om hur förberedda studenterna är för högskolestudier jämfört med för mellan fem och tio år sedan. Vi talar alltså inte om 20–30 år tillbaka i tiden. Mer än varannan högskolelärare menade att studenterna är sämre förberedda i dag. Det är inte bara som Agneta Lundberg sade att man alltid klagat och säger att det var bättre förr utan det finns fakta.

Lunds tekniska högskola till exempel, som har den högsta antagningspoängen i landet, visar tydligt med sina matematiktester, som har gjorts sedan 1997, att de rena kunskaperna i matematik är sämre nu än de var 1997.

En liten kuriositet som ändå är tänkvärd är det test som historiska institutionen i Lund gör på de nybörjare som kommer från gymnasiet. 30 % hade ingen aning om vem Lenin var, 60 % hade aldrig hört talas om nazisten Hermann Göring och 30 % visste inte vem Martin Luther King var.

Vad drar man då för slutsatser av de här rapporterna?

Man kan inte prata om högskolan utan att diskutera gymnasieskolan. Och tvärtom, man kan inte diskutera gymnasieskolan utan att se sambandet med högskolan.

En viktig slutsats som vi har dragit för länge sedan är att utbildningssystemet måste sluta att skjuta problemen framför sig, sluta att skicka människor vidare utan tillräckliga förkunskaper. Gymnasiet ska inte behöva repetera grundskolan. Högskolan ska inte repetera gymnasiet. Förkunskapsprincipen måste gälla i utbildningssystemet.

Dagens betänkande, fru talman, handlar ju om att regeringen föreslår att vi river upp det gamla riksdagsbeslutet om Socialdemokraternas gymnasiereform. Varför? Helt enkelt därför att den gamla regeringens förslag inte löser några problem i gymnasieskolan. Huvudstrukturen i den nuvarande gymnasieskolan, som vi har pratat om här, kommer att finnas kvar om ert förslag går igenom.

Problemet med att alla ska läsa samma kärnämneskurser ungefär en tredjedel av tiden skulle finnas kvar. Någon ambitionshöjning för de studieförberedande programmen finns inte. Tvärtom, i en tid när man talar om att språkkunskaper är en bristvara föreslår den gamla regeringen att man ska minska antalet obligatoriska främmande språk och plocka bort den språkliga inriktningen på samhällsvetenskapsprogrammet.

Därför är det klokt att avböja den här reformen nu och i stället vänta på den reform som den nya regeringen så tydligt har utlovat. Det är, som har sagts flera gånger, en gymnasieskola med tre huvudinriktningar: ett studieförberedande program, ett yrkesförberedande program och en lärlingsutbildning värd namnet, med en viktig del av utbildningen förlagd till företag. Vi kan alltså se fram emot att det inom några år kommer en proposition om en ny gymnasieskola.

Sedan fanns det förstås några förslag, som har tagits upp här, i den gamla propositionen som vi från alliansens sida hoppas kunna återkomma till. Historia borde bli ett kärnämne. Rätten till frisök, som har diskuterats här i dag, ska naturligtvis garanteras. Där kan vi förvänta oss att det kommer ett förslag. För min del hoppas jag också att vi så småningom kan övergå till ämnesbetyg. Men de ämnesbetyg som föreslogs i den propositionen skulle inte garantera att en elev inte förlorade på att välja en svårare kurs.

Fru talman! Jag tror också att det handlar om en ideologisk fråga. Själva attityden till skola och bildning behöver förändras. I många år har arvet från 60-talet vilat tungt över den svenska skolan. Debatten har handlat om hur man ska jobba, hur lärarna ska undervisa. Men det har varit förlegat att tala om kunskaper. Det var gammalmodigt att tala om baskunskaper och så vidare. Jag tror att det är dags att fokusera på kun-

Prot. 2006/07:29
29 november

skapsmålen, både när det gäller praktiska utbildningar och teoretiska utbildningar.

Avslutningsvis, fru talman, vill jag säga att om ett nytt gymnasium hade införts nästa år hade inga större principiella förändringar införts. Men samtidigt hade skolan fått arbeta en hel del med bland annat nya kursplaner och ett nytt tveksamt ämnesbetygssystem. Sedan hade man fått börja om med det arbetet när den nya regeringens stora gymnasiereform hade kommit om några år. Jag tror att skolan behöver rimlig arbetsro till dess att det finns en väl förberedd gymnasiereform som också kan förväntas hålla ett stort antal år i framtiden. Därför tycker jag att det är klokt att det gamla riksdagsbeslutet dras tillbaka. Därför yrkar jag också bifall till förslagen i utbildningsutskottets betänkande.

Anf. 91 AGNETA LUNDBERG (s) replik:

Fru talman! Ulf Nilsson säger att 60-talet vilar tungt över oss. Jag tycker att vi går tillbaka till 60-talet. Det var då jag gick i skolan. Jag känner igen exakt det förslag som ni lägger fram nu. Det är precis som det var då. Det kan jag säga hyllar jag inte.

Under den här debatten har ni bara svarat allmänt svävande på frågorna. Men nu ställs min förhoppning till Ulf Nilsson, Folkpartiet, eftersom det är folkpartistiskt styre i departementet. Varför vill Folkpartiet inte genomföra vårt förslag till lärlingsutbildning, förstärkning av yrkesprogrammen, frisök och ämnesbetyg till exempel?

Här talas om att vi inte vill stödja utvecklingen av yrkesprogrammen. Det var en av huvudfrågorna i vår reform och att vi skulle stärka de elever som gick på individuella programmet och ge dem en reell chans att komma in på ett nationellt program. Det gör man snarare narr av. Det tycker jag är allvarligt. Varför måste 300 000 elever vänta på att det ska bli bättre?

Jag skulle vilja ställa frågan till Ulf Nilsson: Vem frågar efter mindre kunskaper? Det är det som ni utmålar som förslag.

Anf. 92 ULF NILSSON (fp) replik:

Fru talman! Jag tror att vi alla, näringslivet och övriga i arbetslivet, frågar efter mer kunskaper men också olika kunskaper. Man behöver inte ha samma kunskaper i litteraturhistoria som när man ska börja läsa litteraturvetenskap på universitetet om man ska jobba i till exempel en teknisk industri. Det är inte så konstigt att ha olika kurser i kärnämnen med möjlighet att komplettera till högskolebehörighet. Säkert kommer det att finnas många yrkesutbildningar som också kommer att ha högskoleförberedande kärnämneskurser, men att säga att det ska vara obligatoriskt på alla kurser är förlegat.

Jag kan påminna om att Sverige är det enda landet i Europa som har den typen av sammanhållen gymnasieskola. Vi kan inte säga att vi ligger i topp i resultaten i Europa.

Den lärlingsutbildning ni föreslår är ingen riktig lärlingsutbildning. Den ska hålla sig till de 17 gymnasieprogrammen. Det finns inga förberedda förslag för hur företagen ska ersättas för lärlingsplatser eller hur företagen på ett helt annat sätt ska ta ett ansvar för utbildningen på det sätt som till exempel Scaniaskolan gör. Jag tror att regeringen kommer att vara öppen för olika typer av försöksverksamhet under den här perioden innan förslaget läggs fram. Men ert förslag skulle inte öppna några nya möjligheter.

Ert förslag om ämnesbetyg var en av de saker som oroade många lärare och skolor. Jag fick många samtal där de sade att även om de i princip gillar ämnesbetyg var det inte utklarat om en människa skulle riskera att förlora sina möjligheter genom att välja en svårare kurs och få lägre betyg när man senare söker till högskolan. Det var inte riktigt klart i ert förslag.

Agneta Lundberg talar om 60-talet. Jag talar om arvet från 60-talsideologin. Det var ungefär 1968 när många av oss – jag var själv påverkad – hade en vision om en kravlös och läxfri skola. Den skolideologin har förstört mycket i den svenska skolan. Jag tycker att det är skönt att många både unga och gamla har lämnat den.

Anf. 93 AGNETA LUNDBERG (s) replik:

Fru talman! Jag har aldrig haft en dröm om en kravlös skola. Det är precis tvärtom. Med den bakgrund jag kommer från vill jag ha krav och kunskap. Vi visste att kunskap ger makt att förändra. Det är något vi pådyvlas med jämna mellanrum, och jag är ordentligt trött på det.

Sedan var det frågan om mer kunskap. Det behöver inte vara exakt samma kunskap för att det ska vara kunskap. Vi sade att kärnämnen ska kopplas närmare karaktärsämnena i de olika programmen. Det innebär inte lägre eller sämre kunskaper utan bättre. Det är ett sätt att jobba som ger mer motivation. Det känns som att vi inte får något mer svar från Ulf Nilsson heller. Det är kanske skolminister Björklund vi skulle ha haft här. Jag förväntade mig att han skulle vara här. När han gör en så drastisk sak som att dra tillbaka en gymnasierreform borde han vara med i debatten.

Anf. 94 ULF NILSSON (fp) replik:

Fru talman! Agneta Lundberg talar om att kärnämnen ska infärgas, påverkas, av det program man läser. Det är bra. Det är en pedagogisk metod. Men det är fortfarande samma kurser. Om Agneta Lundberg talar med lärarna i gymnasieskolan kommer hon att få höra att ert nuvarande system lett till ett hyckleri. Alla lärare vet att i de kurser som finns i dag i matte, svenska eller engelska är det massor av elever som inte skulle ha fått godkänt om de hade gått på ett studieförberedande program. Men eftersom eleverna är flitiga men läser på ett annat sätt och inte är lika teoretiskt intresserade på en del av yrkesprogrammen tycker många lärare att de inte kan sätta Icke godkänd. Det kan jag förstå.

Jag tycker att det är bättre att vi har ett ärligt och öppet system där vi säger att det finns olika kursplaner för eleverna beroende på ambitionsnivå. Det kan naturligtvis variera.

Sverige är det enda landet i Europa som har en sammanhållen gymnasieskola där man inte gör någon skillnad på yrkes- och gymnasieskola. Våra resultat i Europa är medelmåttiga. De är inte i topp.

Jag är övertygad om att både utbildningsministern och skolministern kommer att dyka upp i kammaren vid ett flertal tillfällen. Det finns stora möjligheter att fråga dem. Jag tycker ändå att det är helt uppenbart att ert förslag till ämnesbetyg är dåligt genomtänkt. Ert förslag till lärlingsutbildning är inte ett förslag om en ny lärlingsutbildning. Det finns goda skäl att avslå det gamla riksdagsbeslutet.

Anf. 95 MATS PERTOFT (mp) replik:

Fru talman! Jag vill ställa samma fråga till Ulf Nilsson som jag har ställt till de övriga allianspartierna. Jag har lärt mig i politiken att det för oss förtroendevalda mycket handlar om att vara ödmjuka inför verkligheten. Det ska inte bara vara torrsim, inte bara teori, utan man ska försöka prova i verkligheten och ta till sig erfarenheter.

Varför stryker ni nu försöket till frisök? Varför tar ni bort möjligheterna för de elever som väljer gymnasieskola under våren 2007 att välja kommunala gymnasieskolor i andra kommuner än hemkommunen? Varför kan ni inte tänka er att prova ett nytt system för lärlingsutbildning i Sverige när vi faktiskt inte vet? Vi har diskuterat frågan sedan sekelskiftet. Lärlingsutbildningen har aldrig riktigt fungerat i Sverige. Det är intressant att tänka sig när det har fungerat utmärkt – eller, bättre sagt, allt sämre – i Tyskland och andra länder. Varför vill ni inte prova något i verkligheten i stället för att säga att ni ska tänka ut den perfekta lösningen i tankevärlden för att sedan låta den förverkligas? Prova i stället och förbättra det som kanske inte är perfekt.

Anf. 96 ULF NILSSON (fp) replik:

Fru talman! Jag vill hävda att det inte är ett nytt system som den gamla regeringen har föreslagit med lärlingsutbildning utan det är i praktiken en fortsättning av de 17 gamla programmen med möjligen lite utökad praktik på arbetsplatser.

Jag svarar Mats Pertoft som jag har svarat andra tidigare, nämligen att jag vet att regeringen kommer att vara mycket positiv till aktiv försöksverksamhet med olika typer av lärlingsutbildningar. Eftersom det den gamla regeringen har föreslagit inte är ett nytt system ser jag ingen anledning att genomföra det.

Vi har sagt flera gånger att regeringen kommer att återkomma till frågan om frisök. Det finns redan goda möjligheter tack vare de borgerliga partierna och tack vare att Miljöpartiet har stött dem i många kommuner och det därmed har varit möjligt att samarbeta och välja mellan olika kommuner.

Det är logiskt när man drar tillbaka en gymnasieproposition att det är lite svårt att plocka ut olika delar. ”Det här drar vi tillbaka men det drar vi inte tillbaka.” De hänger trots allt samman. Även formuleringarna om frisök hängde samman med den struktur på gymnasieskolan som den gamla regeringen tänkte föreslå. Det är naturligt att dra tillbaka det hela, och de delar i förslaget där vi delvis hade samma åsikter får vi återkomma till.

Anf. 97 MATS PERTOFT (mp) replik:

Fru talman! Och därmed missar man att ge elever möjlighet till valfrihet. Man missar att samla erfarenheter som sedan kan byggas på med en ny förändring. Jag tycker att det verkar dogmatiskt – ett fyrkantigt tänkande. Jag förväntar mig att alliansen skulle försöka leva upp till bilden av nystart, nytt tänkande, mer verklighetsförankrat – sådant alliansen har gått till val på. Jag saknar det.

Vi pratar om saker som länge har varit frånvarande i Sverige. Vi har inte haft fungerande lärlingssystem. Vi borde söka mer erfarenheter. Jag konstaterar att de borgerliga partierna inte verkar vilja våga prova nytt

eller våga prova att lyfta ut olika paragrafexter. Ni gjorde tillsammans med Miljöpartiet spännande försök förra mandatperioden att göra verklighet när det gäller enskilda förskolor. Då var ni modiga och kunde plocka ut texter och fatta beslut. Men när ni nu har hamnat i regeringsställning verkar ni inte lika flexibla och kreativa längre. Jag efterlyser lite mer sådant tänk från er sida!

Anf. 98 ULF NILSSON (fp) replik:

Fru talman! Mats Pertoft säger att vi aldrig har haft ett fungerande lärlingssystem i Sverige. Vi hade ett hyfsat fungerande lärlingssystem – utifrån sin tids sammanhang naturligtvis – fram till 40- och 50-talen. Men sedan blev det fel i svensk skolideologi att företagen skulle vara med i utbildningen.

Jag bor i Skåne nära Danmark. Där utfärdas 20 000–30 000 gesällbrev om året medan vi i Sverige utfärdar 800.

Svenska ungdomar kan till och med åka över och få bra lärlingsplatser. Jag har en bekant vars pojke hoppade av gymnasieskolan och som fick en lärlingsplats med lärlingsersättning fast han var svensk medborgare och inte skriven i Danmark, och han blev färdigutbildad murare på två år. Vi har mycket att lära av våra nordiska grannländer och säkert även en hel del av Tyskland när det gäller detta.

Sanningen är helt enkelt den, Mats Pertoft, att vi står inför en gymnasiereform som förmodligen är den största i Sverige sedan det gamla systemet med studentexamen avskaffades på 60-talet. Jag tycker inte att man kan tala om att regeringen är rädd och försiktig, utan det är tvärtom – vi förbereder en jättereform av svensk gymnasieskola. Då tycker jag egentligen att de saker som Mats Pertoft tar upp, hur viktiga de än är, är ganska små saker.

Anf. 99 GUNILLA TJERNBERG (kd):

Fru talman! Och min tidigare kollega i utskottet! Jag kan inte låta bli att inleda mitt anförande med att påminna Agneta Lundberg om en sak, eftersom hon var väldigt bekymrad över att skolminister Jan Björklund inte är på plats. Jag kan berätta att jag i minst fyra år – det kan vara mer – har efterlyst den tidigare regeringens ministrar under samtliga debatter. Till och med i budgetdebatter i kammaren har tidigare kulturministrar tyckt att det inte varit viktigt att delta. Ta det därför lite lugnt, Agneta Lundberg! Jag efterlyser ödmjukhet och det ena med det andra. Men ta det lite lugnt! Jag har stått här och efterlyst ministrar länge.

Jag vill inleda med att säga att vi kristdemokrater självklart står bakom det betänkande som utskottet i dag har att behandla här i kammaren.

Allians för Sverige har fått väljarnas förtroende att åstadkomma de förbättringar i gymnasieskolan som den tidigare regeringen och stödpartierna inte lyckades med. Det här är ett förtroende som vi tar på största allvar. Jag kan i och för sig förstå att det finns en liten frustration hos Socialdemokraterna i dag. Jag har faktiskt förståelse för det – det tror jag att vi alla har när vi tänker efter. Den frustrationen är oerhört tydlig i den här debatten.

Vi kristdemokrater arbetar för ett samhälle där ingen hålls tillbaka och där ingen ska lämnas efter. Vi kommer att arbeta tillsammans i Alli-

ans för Sverige för en gymnasieskola som sätter fokus på kunskap, ansvar och trygghet. Det här innebär i sin tur att vi som förtroendevalda politiker måste agera med ansvar för att skapa en trygghet. Att lärare och elever i gymnasieskolan under loppet av en mandatperiod ska behöva uppleva två revisioner av gymnasieskolan är inte att skapa den trygghet och arbetsro som man så väl behöver och som man efterfrågar. För oss kristdemokrater är det just av respekt gentemot elevers och lärares arbetssituation som vi väljer att skjuta upp de aktuella förändringarna, som så väl behövs i gymnasieskolan.

I reservationstexten har Socialdemokraterna skrivit så här: ”Att upphäva reformen innebär att moderniseringen av gymnasieskolan skjuts på framtiden. Därmed går värdefulla år till spillo och många ungdomar får inte chansen att gå i en moderniserad gymnasieskola.”

Jag kan lägga till att de två övriga oppositionspartierna har reservationstexter med samma innebörd.

Det tycks som om de som just har lämnat ifrån sig regeringsmakten, som inte fick väljarnas förtroende i valet 2006 i Sverige, har ett osedvanligt kort minne. Om det är någon som har bidragit till förlorade generationer av ungdomar är det väl just vänsterkartellen, enligt mitt sätt att se, med dess ambition att modernisera gymnasieskolan tillsammans med en oförmåga att hitta en långsiktigt beständig struktur för gymnasieskolan.

Jag ska ge en liten återblick, som ny i utbildningsutskottet, dock icke ny i politiken. Jag har roat mig med att läsa debatter, och jag har tagit del av ganska mycket som har hänt i utskottet.

Under de dagar som jag har fokuserat framför allt på utbildningsfrågorna har jag konstaterat att det 1998 lades en proposition på riksdagens bord som hette *Gymnasieskola i utveckling*. Man tog ett beslut här i riksdagen i mars 1999, för sju år sedan. Ett år senare tillsattes en gymnasieutredning. Sedan kom det en proposition som lades på riksdagens bord i slutet på april 2004, och i den satte man det huvudsakliga året för ikraftträdande så sent som 2007.

Mina vänner! Det är ett spann av år. Det fick gå lång tid innan Socialdemokraterna var beredda att göra förbättringar i gymnasieskolan. Det förslag som ni lade i riksdagen var en förbättring av gymnasieskolan, men tyvärr gick ni inte tillräckligt långt. I den proposition som skulle träda i kraft 2007 fanns det delar som jag och Kristdemokraterna tyckte var bra, som jag sade, men än en gång: Det var inte tillräckligt.

Det här långsamma genomförandet – för att hänvisa tillbaka till den reservationstext som ni har lagt i det här betänkandet – har, som jag ser det, skett på bekostnad av att ytterligare generationer av ungdomar har förvägrats de utbildningsresultat som de har rätt till.

Fru talman! För en alliansregering finns det många frågor som rör gymnasieskolan och som vi har anledning att återkomma till. Jag ska kort beröra några.

En viktig fråga för framtidens gymnasieskola är att åter sätta fokus på tryggheten. Kampanjen i form av ett värdegrundsår, som före detta skolminister Ingegerd Wärnersson initierade bland annat utifrån ett krav från Kristdemokraterna, var bra. Men det har inte räckt. Elever tvingas i dag gå till skolan med ont i magen därför att den förra regeringen inte klarade av att leverera en tydlig skollag, bland annat det som det i princip var politisk enighet kring ända tills Socialdemokraterna började svaja. Vi har

också sett i olika uppmärksammade reportageserier i medier i dagarna att den socialdemokratiska regeringen lämnade stora utmaningar till den borgerliga alliansregeringen. Det är stora utmaningar som vi har fått ta tag i.

En tydlig värdegrund, som är förankrad i goda värden och som finns närvarande i skolans vardag, är avgörande för trygghet och arbetsro i skolan. Det krävs för att komma till rätta med mobbning, trakasserier och kränkande ordbruk som spritt sig och som fortfarande sprider sig i skolan i dag. Därför måste skollagen förtydligas. Skolornas arbete mot mobbning och kränkande behandling måste vara ett prioriterat arbete för Allians för Sveriges regering, och det kommer det att vara.

Fru talman! Jag ska också kort beröra att vi måste ha fokus på kunskap – olika sorters kunskap. Gymnasieskolan har under Socialdemokraternas regeringsinnehav blivit en plats för en ökad likriktning. Vi kristdemokrater tror inte att alla elever är lika och behöver likadana kärn som ska fyllas med en viss mängd kunskap. Det måste finnas en mer teoretisk och en mer praktisk inriktning i gymnasieskolan som går fullt ut. Det har mina kolleger i Allians för Sverige väldigt väl beskrivit, så jag ska inte orda mer om det även om jag hade tänkt lägga en del av mitt anförande på just det. Jag tycker att mina allianskamrater har gjort det så bra att jag inte gör det, utan jag bara understryker vad som har kommit därifrån.

Det är också viktigt att vi får en ordentlig påbyggnad i form av en yrkeshögskola. Den har vi ännu inte, men det är någonting som vi kristdemokrater tror skulle vara väldigt värdefullt i den fortsatta utbildningsvärlden. Det är en fråga som vi senare kommer att återkomma till.

Fru talman! Vi har tillsammans i Allians för Sverige enats om ett program för gymnasieskolan. Det ska genomföras för att åtgärda de problem som vi och andra ser i skolan. Parallellt med detta – det var också Sofia Larsen inne på – vet vi att det har pågått ett arbete på skolorna för att implementera de av riksdagen beslutade förändringarna. Jag och Kristdemokraterna har stor respekt för det arbetet. Vi ser fram emot att de erfarenheter som har kommit därav ska tas till vara lokalt när den borgerliga regeringen presenterar en proposition om gymnasieskolan.

Fru talman! Jag vill härmed yrka bifall till majoritetens förslag i betänkandet.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 10 §.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 11.50 på förslag av andre vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 16.00 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 16.00.

FiU6 Redovisning av AP-fondernas verksamhet 2001–2005

Punkt 1

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 2 (Överföring av medel från AP-fonderna till statsbudgeten)

1. utskottet

2. res. 1 (v)

Votering:

243 för utskottet

26 för res. 1

19 avstod

61 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 90 s, 86 m, 19 fp, 21 kd, 24 c, 3 mp

För res. 1: 8 s, 1 m, 17 v

Avstod: 9 s, 10 mp

Frånvarande: 23 s, 10 m, 9 fp, 3 kd, 5 v, 5 c, 6 mp

Kerstin Andersson, Kerstin Engle och Marie Granlund (alla s) anmälde att de avsett att rösta ja men markerats ha avstått från att rösta.

Claes-Göran Brandin och Olle Thorell (båda s) anmälde att de avsett att rösta ja men markerats ha röstat nej.

Punkt 3 (Regionala utvecklingsfonder)

1. utskottet

2. res. 2 (v, mp)

Votering:

261 för utskottet

30 för res. 2

1 avstod

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 109 s, 86 m, 19 fp, 21 kd, 25 c, 1 mp

För res. 2: 1 s, 17 v, 12 mp

Avstod: 1 s

Frånvarande: 19 s, 11 m, 9 fp, 3 kd, 5 v, 4 c, 6 mp

10 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

KU2 Riksrevisionens styrelses framställning angående den statliga kontrollen av begravningsverksamheten

Kammaren biföll utskottets förslag.

KU5 Skyddet mot korruption i statlig verksamhet

Kammaren biföll utskottets förslag.

UbU3 Återkallande av vissa beslut rörande gymnasieskolan

Punkt 1 (Återkallande av gymnasireformen 2007)

1. utskottet

2. res. 1 (s)

3. res. 2 (v)

4. res. 3 (mp)

Förberedande votering 1:

18 för res. 2

17 för res. 3

252 avstod

62 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Förberedande votering 2:

114 för res. 1

16 för res. 2

162 avstod

57 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Wiwi-Anne Johansson (v) anmälde att hon avsett att rösta nej men markerats som frånvarande.

Huvudvotering:

153 för utskottet

124 för res. 1

16 avstod

56 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 87 m, 19 fp, 21 kd, 1 v, 25 c

För res. 1: 112 s, 12 v

Avstod: 3 v, 13 mp

Frånvarande: 18 s, 10 m, 9 fp, 3 kd, 6 v, 4 c, 6 mp

Punkt 2 (Lärningsutbildning)

1. utskottet

2. res. 4 (s, mp)

Votering:

149 för utskottet

141 för res. 4

2 avstod

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 85 m, 19 fp, 21 kd, 24 c

För res. 4: 111 s, 17 v, 13 mp

Avstod: 1 s, 1 m

Frånvarande: 18 s, 11 m, 9 fp, 3 kd, 5 v, 5 c, 6 mp

Punkt 3

Kammaren biföll utskottets förslag.

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 29 november

2006/07:107 Social snedrekrytering till högskola, universitet

av *Mikael Damberg* (s)

till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)

2006/07:108 Konsumtion i ekologisk riktning

av *Eva Sonidsson* (s)

till statsrådet Nyamko Sabuni (fp)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 5 december.

12 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 28 november

2006/07:235 Ny älvförbindelse och utbyggd infrastruktur i Västra Götaland

av *Claes-Göran Brandin* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:236 Bekämpningsmedel

av *Ann-Kristine Johansson* (s)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:237 Ökat lokalt inflytande över strandskyddsbestämmelserna

av *Elisabeth Svantesson* (m)

till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2006/07:238 Onödig djurförsöksutredning

av *Cecilia Widegren* (m)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:239 Snabbare klassificering av nya droger

av *Ulf Sjösten* (m)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:240 Snabbare drogklassificering av nya droger

av *Ulf Sjösten* (m)

till statsrådet Maria Larsson (kd)

2006/07:241 Ekobrottsbekämpningen

av *Ulf Sjösten* (m)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 5 december.

13 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 28 november

2006/07:128 Åtgärder mot kollektiv debitering av el, värme och varmvatten

av *Per Bolund* (mp)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:176 Regler för visum

av *Christer Winbäck* (fp)

till statsrådet Tobias Billström (m)

2006/07:178 Socialt företagande

av *Maria Öberg* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

den 29 november

2006/07:177 Kompetenshöjning under sjukskrivning

av *Magdalena Andersson* (m)

till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2006/07:183 Möjlighet till friköp av hyreslägenheter

av *Gustav Blix* (m)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:184 Utvärdering av målen i förskolan

av *Mats Gerdau* (m)

till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:185 Utländska spelbolags annonsering i svenska medier

av *Lars Wegendal* (s)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:186 Utförsäljning av Sveaskog

av *Thomas Östros* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:187 Tydlig polisledning i Skaraborg

av *Cecilia Widegren* (m)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:188 Polisens länskommunikationscentral i Västra Götaland

av *Ulf Sjösten* (m)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:189 Reklamskatten

av *Christina Oskarsson* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:190 Kulturarbetarnas villkor

av *Göran Persson* i Simrishamn (s)

till statsrådet Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2006/07:192 Säkra elleveranser

av *Karin Åström* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

**2006/07:195 Strukturförändringar av socialförsäkringsadministrat-
ionen**

av *Billy Gustafsson* (s)

till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2006/07:196 Flytten av operativa enheten från Uppsala

av *Cecilia Wikström* i Uppsala (fp)

till försvarsminister Mikael Odenberg (m)

2006/07:197 Utveckling av elevdemokratin i gymnasieskolorna

av *Eva Olofsson* (v)

till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:198 Import av katt- och hundpäls

av *Lena Hallengren* (s)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:199 Ökad tillgänglighet i flerbostadshus

av *Mikael Damberg* (s)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:200 Skydd av hundar

av *Lars-Ivar Ericson* (c)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:201 Införandet av ett förmånssystem i kriminalvården

av *Kjell Eldensjö* (kd)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:202 E 20 genom Skaraborg

av *Holger Gustafsson* (kd)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:203 SRHR-material i biståndspolitiken

av *Carina Hägg* (s)

till statsrådet Gunilla Carlsson (m)

2006/07:204 Utvärdering av den nya asylprocessen

av *Göte Wahlström* (s)

till statsrådet Tobias Billström (m)

2006/07:205 Restriktiv alkoholpolitik

av *Per Svedberg* (s)

till statsrådet Maria Larsson (kd)

2006/07:206 Familjeläkare i nordvästra Skåne

av *Ylva Johansson* (s)

till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:207 Jämställdhet i religiösa lokaler

av *Carina Hägg* (s)

till statsrådet Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:208 Införande av utmaningsrätt

av *Hans Backman* (fp)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:209 Sysselsättningsmöjligheter för funktionshindrade

av *LiseLotte Olsson* (v)

till statsrådet Sven Otto Littorin (m)

Prot. 2006/07:29
29 november

2006/07:211 Investeringsstödet för byggandet av hyresrätter
av *Lars Mejern Larsson* (s)
till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:213 Tv som används enbart för video och film
av andre vice talman *Birgitta Sellén* (c)
till statsrådet Lena Adelson Liljeroth (m)

2006/07:215 Införande av vårdnadsbidrag
av *Jan Ericson* (m)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:218 Utbildningsinsatser mot mobbning
av *Gustav Blix* (m)
till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:219 Mobbning i skolan
av *Gustav Blix* (m)
till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:221 Jämställda löner i Regeringskansliet
av *Carina Adolfsson Elgestam* (s)
till statsrådet Nyamko Sabuni (fp)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 5 december.

14 § Kammaren åtskildes kl. 16.09.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdets början till och med 8 § anf. 81 (delvis),
av andre vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 11.50 och
av talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

CHARLOTTE RYDELL

/Eva-Lena Ekman

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Utökning av antalet suppleanter i EU-nämnden.....	1
3 § Val av extra suppleanter i EU-nämnden.....	1
4 § Allmän debattimme	1
<i>Bostad.....</i>	<i>1</i>
Anf. 1 AMEER SACHET (s).....	1
Anf. 2 EWA THALÉN FINNÉ (m) replik	2
Anf. 3 AMEER SACHET (s) replik	3
Anf. 4 EWA THALÉN FINNÉ (m) replik	3
Anf. 5 AMEER SACHET (s) replik	3
Anf. 6 ANNIE JOHANSSON (c) replik.....	3
Anf. 7 AMEER SACHET (s) replik	3
Anf. 8 ANNIE JOHANSSON (c) replik.....	4
Anf. 9 AMEER SACHET (s) replik	4
Anf. 10 LARS TYSKLIND (fp) replik.....	4
Anf. 11 AMEER SACHET (s) replik	5
Anf. 12 LARS TYSKLIND (fp) replik.....	5
Anf. 13 AMEER SACHET (s) replik	5
Anf. 14 EGON FRID (v).....	5
Anf. 15 EWA THALÉN FINNÉ (m) replik	6
Anf. 16 EGON FRID (v) replik.....	6
Anf. 17 EWA THALÉN FINNÉ (m) replik	7
Anf. 18 EGON FRID (v) replik.....	7
Anf. 19 LARS TYSKLIND (fp) replik.....	7
Anf. 20 EGON FRID (v) replik.....	7
Anf. 21 LARS TYSKLIND (fp) replik.....	8
Anf. 22 EGON FRID (v) replik.....	8
<i>Trafik.....</i>	<i>8</i>
Anf. 23 INGER RENÉ (m).....	8
Anf. 24 MONICA GREEN (s) replik	9
Anf. 25 INGER RENÉ (m) replik	9
Anf. 26 MONICA GREEN (s) replik	9
Anf. 27 INGER RENÉ (m) replik	10
Anf. 28 CHRISTINA OSKARSSON (s).....	10
Anf. 29 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m)	10
Anf. 30 MONICA GREEN (s) replik	11
Anf. 31 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik	12
Anf. 32 MONICA GREEN (s) replik	12
Anf. 33 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik	12
Anf. 34 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik	12
Anf. 35 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik	13
<i>Utbildning.....</i>	<i>13</i>
Anf. 36 PETER HULTQVIST (s).....	13
Anf. 37 ULF NILSSON (fp) replik	14
Anf. 38 PETER HULTQVIST (s) replik	14

Anf. 39 ULF NILSSON (fp) replik	15
Anf. 40 PETER HULTQVIST (s) replik.....	15
Anf. 41 SOFIA LARSEN (c) replik.....	15
Anf. 42 PETER HULTQVIST (s) replik.....	15
Anf. 43 SOFIA LARSEN (c) replik.....	16
Anf. 44 PETER HULTQVIST (s) replik.....	16
Anf. 45 ULF BERG (m) replik	16
Anf. 46 PETER HULTQVIST (s) replik.....	16
Anf. 47 ULF BERG (m) replik	17
Anf. 48 PETER HULTQVIST (s) replik.....	17
Anf. 49 JENNIE NILSSON (s).....	17
<i>Företag</i>	18
Anf. 50 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	18
Anf. 51 KRISTINA ZAKRISSON (s) replik	19
Anf. 52 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik.....	19
Anf. 53 KRISTINA ZAKRISSON (s) replik	19
Anf. 54 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik.....	20
Anf. 55 KARIN ÅSTRÖM (s) replik.....	20
Anf. 56 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik.....	20
Anf. 57 KARIN ÅSTRÖM (s) replik.....	20
Anf. 58 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik.....	21
Anf. 59 SIW WITTGREN-AHL (s) replik.....	21
Anf. 60 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik.....	21
Anf. 61 SIW WITTGREN-AHL (s) replik.....	21
Anf. 62 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik.....	22
Anf. 63 LEIF PETERSSON (s) replik	22
Anf. 64 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik.....	22
Anf. 65 LEIF PETERSSON (s) replik	23
Anf. 66 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik.....	23
Anf. 67 TALMANNEN	23
5 § Hänvisning av ärenden till utskott	23
6 § Riksrevisionens styrelses framställning angående den	
statliga kontrollen av begravningsverksamheten.....	23
Konstitutionsutskottets betänkande 2006/07:KU2	23
(Beslut fattades under 10 §.)	23
7 § Skyddet mot korruption i statlig verksamhet	24
Konstitutionsutskottets betänkande 2006/07:KU5	24
(Beslut fattades under 10 §.)	24
8 § Återkallande av vissa beslut rörande gymnasieskolan.....	24
Utbildningsutskottets betänkande 2006/07:UbU3.....	24
Anf. 68 ULRIKA CARLSSON i Skövde (c)	24
Anf. 69 AGNETA LUNDBERG (s)	25
Anf. 70 PETER PEDERSEN (v).....	27
Anf. 71 MATS PERTOFT (mp).....	27
Anf. 72 MATS GERDAU (m)	29
Anf. 73 AGNETA LUNDBERG (s) replik	31
Anf. 74 MATS GERDAU (m) replik	32
Anf. 75 AGNETA LUNDBERG (s) replik	32

Anf. 76 MATS GERDAU (m) replik	32
Anf. 77 MATS PERTOFT (mp) replik.....	32
Anf. 78 MATS GERDAU (m) replik	32
Anf. 79 MATS PERTOFT (mp) replik.....	33
Anf. 80 MATS GERDAU (m) replik	33
Anf. 81 SOFIA LARSEN (c)	34
Anf. 82 AGNETA LUNDBERG (s) replik	36
Anf. 83 SOFIA LARSEN (c) replik	37
Anf. 84 AGNETA LUNDBERG (s) replik	37
Anf. 85 SOFIA LARSEN (c) replik	38
Anf. 86 MATS PERTOFT (mp) replik.....	38
Anf. 87 SOFIA LARSEN (c) replik	38
Anf. 88 MATS PERTOFT (mp) replik.....	39
Anf. 89 SOFIA LARSEN (c) replik	39
Anf. 90 ULF NILSSON (fp).....	40
Anf. 91 AGNETA LUNDBERG (s) replik	42
Anf. 92 ULF NILSSON (fp) replik	42
Anf. 93 AGNETA LUNDBERG (s) replik	43
Anf. 94 ULF NILSSON (fp) replik	43
Anf. 95 MATS PERTOFT (mp) replik.....	44
Anf. 96 ULF NILSSON (fp) replik	44
Anf. 97 MATS PERTOFT (mp) replik.....	44
Anf. 98 ULF NILSSON (fp) replik	45
Anf. 99 GUNILLA TJERNBERG (kd)	45
(Beslut fattades under 10 §.).....	47
Ajournering.....	47
Återupptagna förhandlingar	47
9 § Beslut om ärende som slutdebatterats den 22 november	48
FiU6 Redovisning av AP-fondernas verksamhet 2001– 2005	48
10 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	48
KU2 Riksrevisionens styrelses framställning angående den statliga kontrollen av begravningsverksamheten	48
KU5 Skyddet mot korruption i statlig verksamhet	48
UbU3 Återkallande av vissa beslut rörande gymnasieskolan	49
11 § Anmälan om interpellationer.....	50
12 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	50
13 § Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	51
14 § Kammaren åtskildes kl. 16.09.....	53

Prot. 2006/07:29
29 november

Elanders Gotab, Stockholm 2006